Analýza jednání a činů Miloše Zemana v úřadu prezidenta republiky

Vrbětice a dopady na bezpečnost ČR

13. SCHŮZE VÝBORU
PRO ZAHRANIČNÍ VĚCI, OBRANU A BEZPEČNOST SENÁTU PARLAMENTU ČR
DNE 2. ČERVNA 2021
ZPRÁVA SENÁTORA ZPRAVODAJE PAVLA FISCHERA

Eldaniel - Czech elves database

I. Úvod

Výbor pro zahraniční věci, obranu a bezpečnost Senátu (VZOB) byl dne 28. dubna 2021 na základě Společného prohlášení všech senátorských klubů vyzván, aby provedl analýzu jednání a činů prezidenta republiky s cílem připravit další postup v souladu s kontrolní rolí Senátu vůči prezidentu republiky. Senát tím reaguje na dlouhodobé tendence v jednání a postojích Miloše Zemana završené vrbětickou kauzou. Neboť po rozhodnutí vlády zveřejnit informace o útoku na muniční sklad ve Vrbětících Senát považuje situaci „za velmi vážnou z hlediska ochrany životních zájmů ČR“[1], samotný útok považuje „za akt státního terorismu vůči jednomu státu EU a tím pádem za akt terorismu vůči celé EU“.[2] Z tohoto důvodu také Senát vyzval „vládu, aby požádala spojence i partnery v rámci NATO a EU o podporu a využila všech nástrojů a možností, které ČR členství v uvedených organizacích poskytuje“.[3]

VZOB na svých schůzích kauzu Vrbětice projednal s vicepremiérem Janem Hamáčkem, někdejším ministrem zahraničí Tomášem Petříčkem, ministrem obrany Lubomírem Metnarem, někdejším ministrem zdravotnictví Janem Blatným, s policejním prezidentem Janem Švejdarem, ředitelem Vojenského zpravodajství Janem Berounem, ředitelem BIS Michalem Koudelkou, s ředitelem NCOZ Jiřím Mazánkem, s ředitelem UZSI Markem Šimandlem a s Nejvyšším státním zástupcem Pavlem Zemanem. Tři členové vlády se do Senátu nedostavili: ministr

---

[1] usnesení Senátu č. 171, přijaté na 11. schůzi dne 21. dubna 2021, ke vztahům mezi Českou republikou a Ruskou federací v souvislosti s útoky ve Vrběticích

[2] tamtéž

[3] tamtéž

zahraničí Jakub Kulhánek jednou, ministryně spravedlnosti Marie Benešová se omluvila dvakrát, vicepremiér Jan Hamáček byl dvakrát pozván, aby mohl před výborem dokončit jednání o bodu své plánované cesty do Moskvy, ale dvakrát se z jednání omluvil. S některými z uvedených činitelů členové výboru jednali opakovaně, přičemž jednání probíhala bez účasti veřejnosti a nejčastěji v režimu ve smyslu Zákona č. 412/2005 Sb. Zákon o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti. Jednání výboru ovlivnila i skutečnost, že současně probíhá vyšetřování úniků utajovaných skutečností a další trestní řízení a někteří z oslovených nebyli zbaveni mlčenlivosti.

Výbor se bezprostředně po zveřejnění kauzy Vrbětice v sobotu 17. dubna 2021 zaměřil na podporu kroků vlády v situaci, která je v novodobých dějinách dějinách státu mimořádná. VZOB se proto sešel v pondělí 19. dubna na mimořádné schůzi, seznámil se při jednání s řediteli bezpečnostních sborů a Vojenského zpravodajství s celou situací, a potom projednal a schválil doprovodné usnesení, které předložil Senátu. Výbor koordinoval celý postup s odpovědnými výbory Poslanecké sněmovny, které zasedaly vzápětí, Sněmovna se tématem zabývala 20. dubna a přijala zvláštní usnesení číslo 1619, „k informaci vlády k událostem ve Vrběticích v roce 2014“. V Senátu bylo obdobné usnesení přijato pod číslem 171, dne 21. dubna 2021.

Později se VZOB zaměřil na konání prezidenta republiky, vůči němuž má Senát v případě excesivního chování naplňovat nezastupitelnou ústavní roli. Senátoři přitom vycházeli z toho, že vláda České republiky je vrcholným orgánem výkonné moci (Ústava, Čl. 67 (1)), přičemž zahraniční a bezpečnostní politika, na které se prezident podílí, je agendou velmi různorodou, rozsáhlou a komplexní, kterou je nutno koordinovat, protože stát musí vystupovat navenek jednoznačně a vnitřně nerozporně.

Dříve patrná autonomie prezidenta v zásadních politických otázkách země a její zahraničně politické orientace dosáhla kritického konfliktu, a to jak s vládní politikou, tak s ústavními hodnotami, jež jsou a musí být její bází.

Členové výboru vycházeli i z veřejně dostupných informací, především z textů a veřejných autorizovaných vystoupení Miloše Zemana, které byly oficiálně zveřejněny na webových stránkách Kanceláře prezidenta republiky.

Eldariel - Czech elves database

II. Závěry analýzy

Po provedené analýze lze vyvodit následující:

a) Z jednotlivých výroků a aktů jednání i celkových postupů Miloše Zemana je patrno, že tento není schopen vykonávat kompetence a povinnosti, vztahující se k výkonu funkce prezidenta republiky jakožto ústavního orgánu, jak jsou zakotveny v ústavním slibu prezidenta republiky, v Ústavě, ústavních zákonech tvořících ústavní pořádek, i v dalších zákonech.

Nadto z jednotlivých výroků a aktů jednání i celkových postupů Miloše Zemana je patrno, že je dezorientován a není schopen jednat dokonce ani tak, aby se choval v souladu (i) se základními principy, na nichž je vystavěna Ústava, zejména principem dělby moci a z něho plynoucím principem neomezování jiných ústavních orgánů v řádném výkonu jejich ústavních pravomocí, kterými se naplňuje princip demokratického právního státu s příznačným respektem k občanským právům a lidským svobodám, jakož i v souladu (ii) s celkovou základní hodnotovou orientací Ústavy.

Kritériem pro hodnocení výkonu ústavní funkce je totiž nejen formální stránka, nýbrž, a to hlavně, stránka materiální, obsahová. Ústava není založena na hodnotové neutralitě, není jen pouhým vymezením institucí a procesů, ale včleňuje do svého textu i regulativní ideje, vyjadřující základní nedotknutelné hodnoty demokratické společnosti, které prohlašuje za nezměnitelné (článek 9 Ústavy). Česká ústava podmiňuje legitimitu právních pravidel a ústavnost vztahů mezi ústavními orgány respektováním základních konstitutivních hodnot demokratické společnosti a těmito hodnotami také užití právních norem měří.

Z jednotlivých výroků a aktů jednání i celkových postupů Miloše Zemana je zjevné, že jmenovaný tyto hodnotové imperativy nejen porušuje a atakuje, ale i vykládá způsobem, jenž vede k závěru, že :

(i) není schopen se orientovat v prostoru a čase, neboť nezvládá sledovat časovou souslednost dějů a událostí;
(ii) není schopen se orientovat při interpretaci takových událostí s přihlédnutím k jejich důležitosti a vyhodnocení priorit;
(iii) není schopen porozumět základním pravidlům chování a ústavně konformně je interpretovat, přestože se zavázal se jimi při výkonu svého úřadu řídit, byť jsou tato pravidla zakotvena toliko v několika ustanoveních Ústavy a v na ni navazujících dalších ústavních a běžných zákonech;
(iv) není schopen své výroky a chování podřídit svému ústavnímu slibu, včetně jeho části týkající se věrnosti ČR;
(v) není schopen své výroky a chování podřídit základní hodnotové orientaci ČR, která, kromě jiného, plyne i z jejího členství v NATO a EU;

Eldariel - Czech elves database

(vi) není schopen své výroky a chování podřídit mezinárodním závazkům, které pro ČR plynou z jí uzavřených mezinárodních smluv a dohod, tvořících integrální součást platného právního řádu ČR; a
(vii) není schopen své výroky a chování podřídit požadavkům mezinárodního práva, kterým se řídí vztahy a spolupráce mezi suverénními státy, a v rozporu s těmito požadavky podporuje agresi Ruské federace.

Prezident Zeman již před během svého prvého volebního období zveřejnil některé informace o svém zdravotním stavu, včetně některých diagnóz (neuropatie). Jde o zdravotní deficity, jež obecně progradují a jež při rozvoji choroby mají dopad do kognitivních funkcí pacienta. S ohledem na závažnost výkonu jmenovaných ústavních povinností je zřejmé, že na výkon ústavní funkce prezidenta republiky z hlediska zdravotní, psychické, a mimo zvláště kognitivní způsobilosti, je nutno klást kvalifikované nároky. Ty se však nekryjí s běžnou představou pracovní neschopnosti, jak ji právní řád ČR chápe například u zaměstnanců.

b) Výroky, akty jednání i celkové postupy, naplňující charakteristiku dle bodu a) shora, lze u Miloše Zemana při výkonu jeho ústavní funkce prezidenta republiky empiricky pozorovat ve stupňující se progresi. Seznam jeho počinů odporujících Ústavě je následující:

1. vystupování proti zájmům ČR a ve prospěch cizí moci v oblasti zahraniční politiky;
2. nenaplňování reprezentativní role hlavy státu, neúcta ke státnosti;
3. přesun kompetencí prezidenta na pracovníky KPR;
4. útoky na horní komoru Parlamentu;
5. útoky na média a novináře;
6. podněcování nenávisti mezi skupinami obyvatel;
7. prosazování obchodních zájmů cizích mocností;
8. otevřená nedůvěra k práci zpravodajské služby, bezpečnostní otázky a nakládání s utajovanými informacemi.

(Podrobný popis fakt, potvrzujících tyto závěry, včetně zdrojů informací, je uveden v samostatné části III s názvem K postojům a konání Miloše Zemana v období 2018 – 2021.)

Vyvrcholením těchto jeho ústavně nekonformních jednání bylo jeho počínání v kauze Vrbětice. Seznam jeho počinů odporujících Ústavě je následující:

1. pasivita doma i vůči zahraničí, čímž nenaplnil svou ústavní roli;
2. nejasnosti ohledně informovanosti prezidenta a podezření na ohrožení utajovaných informací, čímž upozornil na zásadní chyby v práci Kanceláře prezidenta republiky;
3. jednání vedoucí k oslabení pozice ČR, protiústavní konání, čímž ohrozil zastupování státu navenek v souladu s ústavní rolí prezidenta;

Eldaniel - Czech elves database

4. nepochopení významu role zpravodajských služeb, čímž oslabil moc výkonnou;
5. veřejné zpochybnění činnosti BIS, a tudíž výměny zpravodajských informací se spojenci, čímž oslabil spolupráci v rámci NATO a EU;
6. chybná interpretace zákona o ozbrojených silách ČR, čímž prokázal neznalost zákona, který se týká pravomocí prezidenta jakožto vrchního velitele;
7. vyzrazení informací z vyšetřování, čímž informoval vyšetřované, umožnil jim připravit účinnou obranu a podat trestní oznámení na policejního prezidenta;
8. vyzrazení informací z utajované zprávy BIS, čímž ohrozil životní zájmy České republiky;
9. chybná citace Ústavy ČR týkající se povinnosti prezidenta rozpustit případě politické krize Poslaneckou sněmovnu, pokud to poslanci před tím schválili hlasováním, čímž oslabil důvěru občanů v právní stát.

(Podrobný popis fakt, potvrzujících tyto závěry, včetně zdrojů informací, je uveden v samostatné části IV s názvem K postojům a konání Miloše Zemana v kauze Vrbětice.)

c) Z popisu výroků, aktů jednání i celkových postupů Miloše Zemana dle bodu b) shora, jakož i některých projevů chování jmenovaného, je zjevné, že jeho osobnostní deficit postupem doby zintenzivňuje na frekvenci i nabývá na závažnosti.

Ve výše uvedeném, kam patří obecně vztahy mezi ústavními institucemi a jejich povinnost spolupracovat v oblasti zahraniční a bezpečnostní politiky, je nutno zohlednit celkový mezinárodní kontext vrbětické kauzy. Dokud se Česká republika nachází v mezinárodní a bezpečnostní situaci, která není vypjatá, lze vystupování prezidenta republiky a dalších ústavních činitelů do jisté míry vnímat jako určitou rázovitost osobnosti či kolorit. Avšak situace se dramaticky mění, čelí-li stát bezprecedentní bezpečnostní krizi a ocitne-li se ve víru světové politiky. V takové situaci jsou všechny ústavní instituce bezpodmínečně povinny společně koordinovat postup. V prvních dnech od vyhlášení rozhodnutí o vyhoštění diplomatů vystoupila vláda, Senát a Sněmovna vládě vyjádřily podporu, v nebývale krátkém čase příslušné parlamentní výbory projednaly usnesení, která obě komory přijaly v plénu, avšak prezident chyběl. Měl sice k dispozici utajované informace, ale odebral se do ústraní, jako by nevnímal, jak závažná situace nastala a jak těsně musí Česká republika spolupracovat se spojenci, aby se nedostala do mezinárodní izolace.

Miloš Zeman z této koordinace vypadl z důvodu nastalé nízké schopnosti vnímat a vyhodnocovat závažnost situace, což představuje riziko ohrožení integrity země. A tak dnes s jistotou nevíme, v jakém okamžiku například vyzradí utajovanou informaci, nebo kdy a v jakých záležitostech pověří jednáním klíčového spolupracovníka, který dodnes není vázán loajalitou ani odpovědností vůči České republice. Miloš Zeman tím ohrožuje zemi, kterou má za úkol chránit. V roli hlavy státu otevřeně posílil vliv Ruska během vrbětické krize, přičemž Ruská federace mezitím zařadila Českou republiku na seznam nepřátelských států. To vše vypovídá nejen o závažnosti mezinárodní

Eldaniel - Czech elves database

situace samotné, ale především vykresluje něco podstatného o samotné osobnosti prezidenta.

Z dlouhodobého pohledu je patrno, že shora popsané ústavně nekonformní vystupování Miloše Zemana vykazuje znaky recidivy, která se dostavuje navzdory tomu, že Miloš Zeman byl opakovaně Senátem na ústavní a mezinárodně právní nekonformnost svého chování oficiálně upozorněn prostřednictvím příslušných usnesení Senátu.

Tím, že Miloš Zeman navíc projevuje rostoucí agresivitu vůči svým názorovým odpůrcům, vůči veřejnosti a novinářům, a tím, že nedokáže korigovat vlastní výroky, stává se svým chováním nevypočitatelný, neodhadnutelný, nepředvídatelný a nespolehlivý. Ačkoliv jej vláda například upozorňuje, že není více vyšetřovacích verzí ohledně kauzy Vrbětice, ve výsledku Miloš Zeman ohrožuje samotnou práci bezpečnostních institucí státu, přičemž jde o trend rostoucí intenzity. A proto je třeba z této skutečnosti vyvodit odpovídající závěry.

d) V rámci systému ústavních brzd a protivah, jímž se vzájemně kontrolují jednotlivé větve státní moci a jenž je reflektován v řadě ustanovení Ústavy, je Senát coby jedna ze dvou komor Parlamentu ČR povolán k tomu, aby se s ohledem na skutečnosti uvedené pod body a) až c) shora ujal své ústavní odpovědnosti a v souladu s ustanovením čl. 66 Ústavy vyslovil, že Miloš Zeman vzhledem ke shora uvedenému není schopen vykonávat úřad prezidenta republiky.

Platí totiž, že je-li Senát či jiný ústavní orgán nadán určitou ústavní kompetencí v systému brzd a protivah, je nejen oprávněn, nýbrž i povinen ji realizovat bez ohledu na okamžité politické zájmy.[4] Nejedná se v takovém případě o realizaci osobního práva, nýbrž o povinnost zajistit řádný chod mechanismů právního státu. Ústavní orgán není suverénem, který by si svou agendu libovolně určoval, aby sloužil toliko svým cílům, nýbrž je vázán Ústavou, tedy smí užívat své kompetence toliko k naplňování Ústavy, nikoliv k opaku.[5] Žádný z orgánů státní moci nemůže zůstat nebo být mimo ústavní kontrolu.

Ústava je založena na principu vlády zákona. Základním východiskem je, *že* „Státní moc slouží všem občanům a lze ji uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon“ (čl. 2 odst. 3 Ústavy). Je notoricky známo, že prezident Zeman mocenská omezení svého úřadu nerespektuje. Senát je však konfrontován se závažnými okolnostmi a vlastními výroky prezidenta, svědčící o závěru, že těmto mocenským omezením a jejich funkci není schopen porozumět.

Senát tudíž nesmí ignorovat bohatě doloženou empirii prezidentovy svévole a dezorientace v základních hodnotových i organizačních charakteristikách českého státu a musí konat. Jeho povinností je aktivovat proces ústavního testu prezidentovy schopnosti výkonu jeho úřadu.

---

[4] Podrobný výklad je uveden v závěrečné části této zprávy.

[5] zobecněno na všechny ústavní orgány, jinými slovy zde citujeme parafrázi nálezu sp. zn. Pl. ÚS 10/13 ze dne 29. 5. 2013 (N 96/69 SbNU 465; 177/2013 Sb..

Eldariel - Czech elves database

Uvedeným krokem Senát splní svou ústavní povinnost za účelem ochrany:

(a) funkčnosti ústavního systému jako celku před nepředvídatelnými zásahy do něj, plynoucími ze shora popsaných faktických aktů jednání, výroků a projevů chování Miloše Zemana;
(b) dalších ústavních orgánů státu, zakotvených Ústavou, před totožným;
(c) možnosti řádného výkonu ústavních pravomocí ze strany dalších ústavních orgánů státu, jimiž jsou tyto dle Ústavy nadány, avšak které jsou narušovány a omezovány shora popsanými faktickými akty jednání, výroky a projevy chování Miloše Zemana;
(d) základních hodnot, na nichž je Ústava vystavěna (viz shora), avšak které jsou shora popsanými faktickými akty jednání, výroky a projevy chování Miloše Zemana porušovány;
(e) dodržování mezinárodních právních závazků ČR, které pro ni plynou z mezinárodních smluv jí uzavřených, tvořících nedílnou součást právního řádu ČR, zejména pak přístupových smluv k NATO a EU, které Miloš Zeman svými shora popsanými faktickými akty jednání, výroky a projevy chování minimálně zpochybňuje.

e) Postup podle ustanovení čl. 66 Ústavy představuje jeden ze zcela standardních ústavních procesů, předvídaných Ústavou k ochraně jednak ústavního systému jako celku a jednak základních hodnot, na nichž stojí ústavní pořádek ČR, přičemž tento proces se uplatní tehdy, pokud k ohrožení hodnot, na kterých Ústava stojí, dochází v důsledku neschopnosti prezidenta republiky vykonávat svůj úřad. Senát uvedeným postupem aktivuje ústavní proces, do něhož jsou v následných fázích zapojeny i další ústavní orgány, jmenovitě Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR a případně Ústavní soud ČR. Zároveň Senát splněním své kontrolní ústavní odpovědnosti umožní prezidentu republiky, aby řádně vyvrátil pochybnosti komor Parlamentu ČR o své schopnosti vykonávat prezidentský úřad v souladu s ústavním slibem, povinnostmi, jež pro něj plynou z Ústavy a dalších ústavních i běžných zákonů, jakož i základní hodnotovou orientací ČR, v rámci případného řízení před Ústavním soudem, které proběhne, pokud se prezident republiky v rámci své aktivní procesní legitimace na soudní instanci ochrany ústavnosti svým návrhem dle ustanovení § 109 zákona č. 182/1993 Sb. obrátí. V tomto kontradiktorním řízení před Ústavním soudem může prokázat konkrétními důkazy, že je schopen jednat v souladu s Ústavou a plní ústavní slib, který složil do rukou předsedy Senátu 8. března 2018 a který zní (dle ustanovení čl. 59 odst. 2 Ústavy): „Slibuji věrnost České republice. Slibuji, že budu zachovávat její Ústavu a zákony. Slibuji na svou čest, že svůj úřad budu zastávat v zájmu všeho lidu a podle svého nejlepšího vědomí a svědomí.“

Ze všech uvedených důvodů dospěl VZOB Senátu Parlamentu České republiky k přesvědčení, že v zájmu ochrany základních ústavních hodnot, integrity ústavního systému země a bezpečnosti státu je konáním prezidenta Zemana naplněn předpoklad k aktivaci článku 66 Ústavy. Ve smyslu výše uvedeného se v souladu s ustanovením článku 66 Ústavy České republiky předkládá výboru přijmout návrh usnesení uvedený v příloze.

Elabriel - Czech elves database

III. K postojům a konání Miloše Zemana v období 2018 – 2021

1. Vystupování proti zájmům ČR a ve prospěch cizí moci v oblasti zahraniční politiky

Prezident má při výkonu funkce postupovat v souladu s oficiální zahraniční politikou ČR, založenou na základních hodnotových principech, formulovaných Ústavou, za kterou odpovídá vláda a kterou je v souladu s Ústavou povinen pomáhat naplňovat. Zahraničně politická orientace není k politickému jednání a není otázkou nahodilého rozhodování toho kterého volebního období. Je založena základním zákonem, Ústavou, který definuje Českou republiku jako „svrchovaný, jednotný a demokratický právní stát založený na úctě k právům a svobodám člověka a občana, jenž dodržuje závazky, které pro ni vyplývají z mezinárodního práva (čl.1 Ústavy).

Tato charakteristika, ukazující k euroatlantickému kulturnímu prostoru, našla svůj odraz v mezinárodních závazcích, zejména k evropské integraci a členství v NATO. Vše uvedené je a musí být páteří zahraniční politiky státu, neboť každý nositel státní moci na respekt k Ústavě (a k mezinárodním závazkům) skládal svůj slib, jenž je podmínkou výkonu funkce. Tak i prezident republiky.

Tuto hodnotovou kotvu, zejména respekt k lidským právům, který již Listina základních práv a svobod zdůraznila jako kontrast k tehdy nedávné totalitě československého státu (preambule ústavního zákona č. 2/1993 Sb.), Miloš Zeman soustavně odmítá a veřejně adoruje diktátorské režimy. Miloš Zeman setrvale vystupuje ve prospěch ruského a čínského režimu, přičemž bagatelizuje zločiny a nežádoucí vliv těchto režimů v ČR (například šíření vlivu a prosazování zájmů těchto států v ČR pomocí dezinformačních kampaní). V některých případech zaměňuje zájmy konkrétních firem (nadnárodních) korporací za zájmy ČR. Miloš Zeman v komentářích nedávných kauz (proruské sankce, socha Koněva a kauza ricin, úpravy, resp. vypovězení smlouvy mezi Prahou a Pekingem, dopis pro předsedu Senátu Jaroslava Kuberu, cesta předsedy Senátu Miloše Vystrčila s delegací na Tchaj-wan) otevřeně vyjadřuje pochopení pro odvetné akce Čínské lidové republiky, případně Ruské federace, předjímá jejich chování a oznamuje, jaké sankce mají očekávat čeští občané a firmy. Není zřejmé, odkud prezident tyto informace čerpá a z jakého důvodu je z pozice prezidenta ČR oznamuje.

Eldariel - Czech elves database

Citace Miloše Zemana:

„Možná víte, že nyní může Itálie jako první členská země EU otevřeně vystoupit proti tzv. protiruským sankcím. To mě velmi těší. (…) Sankce zkrátka nikdy nejsou užitečné. Ničemu nepomáhají. (…) Já doufám, že dříve či později budou sankce zrušeny. V EU platí, že pokud

nesouhlasí byť jediný členský stát, sankce přestanou existovat. Pokud se Itálie stane onou statečnou zemí, bude to dobře.“[6]

„Tak jsem řekl, tak mně prosím vás ukažte techniku, jak můžete, ať už Američany nebo nás, u nás to říkal pan Drahoš, v parlamentních nebo v prezidentských volbách ovlivnit. To přijdete a řeknete, tady mám balík rublíků a já vám zaplatím tím balíkem, když budete volit, já nevím koho, třeba Zemana, pokud je ruský agent. Takhle to samozřejmě nefunguje. Ale ono to, pane Soukupe, nemůže fungovat vůbec. Jinými slovy fake news, **poplašná zpráva, že Rusové nebo Číňani nebo kdokoli jiný ovlivňují volby**, je šířená těmi, kdo se možná právem obávají, že by ty volby mohli prohrát, a už předem si hledají alibi pro tuto prohru.“[7]

„Buď budete skutečně prezentovat svoji koncepci digitalizace české ekonomiky, a v tom případě sáhnete po firmě, která je na vrcholu, která je špičková a která vám sama nabízí svoje služby, což je právě ta firma Huawei, nebo se necháte zastrašit výkřiky, že tato firma je bezpečnostní riziko, ale chtěl bych připomenout, že zatím žádný důkaz podán nebyl, alespoň na takové úrovni, jako byl důkaz z opačné strany. Mám tím na mysli odposlouchávání mobilního telefonu německé kancléřky. A to, pokud vím, nebylo z čínské strany. Takže buď budeme hrdí, sebevědomí, ale především dáme přednost té firmě, která je na špici a jejíž aktivita je pro nás ekonomicky výhodná, anebo se skloníme, budeme respektovat zájmy někoho jiného, a v takovém případě se můžeme rozloučit s rychlou digitalizací české ekonomiky.“[8]

„Je třeba vědět, že Ujguři představují v čínské struktuře muslimskou menšinu. Na tom by nebylo nic špatného, ale špatné je to, že oni vstoupili před několika lety do povstání, a to povstání realizovali prostřednictvím sekt. No a Čína teď to to povstání potlačila. To je vše.“[9]

„A zadruhé, CIA je tak neschopná organizace, že by ani toto nedokázala. Vzpomeňte si, jak říkala americké vládě, že v Iráku jsou zbraně hromadného ničení a ony tam nebyly.“[10]

Eldariel - Czech elves database

---

[6] Rozhovor pro NTV, 9. prosince 2018; https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-ntv-14464#from-list

[7] Týden s prezidentem, TV Barrandov, 23. května 2019; https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-porad-tv-barrandov-tyden-s-prezidentem-89-14820#from-list

[8] Projev při Žofínském fóru, 28. května 2019; https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/projev-prezidenta-republiky-pri-zofinskem-foru-14824#from-list

[9] Press klub Frekvence 1, 6. června 2019, https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-pressklub-na-frekvenci-1-3-14860#from-list

[10] Press klub Frekvence 1, 9. června 2019; https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-pressklub-na-frekvenci-1-3-14860#from-list

“Já jsem už před nějakým časem řekl, že je to fait accompli, čili hotový fakt. S tím se těžko dá něco dělat, **jistě kvůli Krymu nikdo nepůjde do války.**“[11]

(Na otázku „Pane prezidente, ministerstvo zahraničí nedávno čelilo dalšímu hackerskému útoku, který NCOZ vyšetřuje jako vyzvědačství pro cizí mocnost. Některá média tvrdí, že za tím stojí ruské tajné služby. Může to tak být?“) „Pochybuji, protože co by se na tom tzv. vnějším okruhu ministerstva zahraničí hackeři dozvěděli? Jenom drby. Když byl před časem průnik na Sobotkovy e-maily, tak se dozvěděli například: Slávku, je mi 60 let a chtěl bych dělat politického náměstka na jakémkoli ministerstvu. To bylo zajímavé. Nebo si tam mohli přečíst erotické příběhy tehdejšího tajemníka. To bylo všechno.“[12]

„Mimochodem pan primátor Hřib uškodil svému městu, protože právě na základě jeho vystoupení Číňani zrušili pátou leteckou linku, která mohla do Prahy přivádět také čínské turisty. A je známo, že čínští turisté platí nejvíce, více než Rusové, a to je co říct.“[13]

„Mně by to bylo líto, protože si stále myslím, že například dvě naše největší firmy, což je Škoda Auto a PPF, mají největší odbytiště v Číně, to znamená narušovat například tyto jejich vazby, by bylo nemoudré. Já jsem kritizoval pana primátora Hřiba, nicméně dovedu si představit nějakou odvetnou akci, ale ne akci typu zrušení česko-čínského investičního fóra.“[14]

„No a ten koncept dvou Čín už dnes oficiálně téměř nikdo nezastává a dokonce všechny vyspělé země v čele se Spojenými státy, ale samozřejmě i s Českou republikou, hájí koncept jednotné Číny včetně Tchaj-wanu. A teď vám přijde pražský primátor Hřib a z již dohodnuté dohody o spolupráci mezi Prahou a Pekingem chce vyřadit právě to prohlášení o jednotné Číně. Myslím si, že je to hrubá politická chyba, a i když litují čínské reakce, myslím si, že dokáži poznat její příčiny.“[15]

„Nedá se to vyloučit. Já už jsem říkal, že dvě největší české firmy, a to je ŠKODA AUTO a PPF, mají největší odbytiště právě na čínském trhu. Ty zatím nějaké problémy nehlásí, i když právě

[11] Týden s prezidentem, TV Barrandov, 20. června 2019, https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-porad-tv-barrandov-tyden-s-prezidentem-92-14892#from-list

[12] Rozhovor pro Parlamentní listy, 6. září 2019; https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-parlamentni-listy-49-14984#from-list

[13] Týden s prezidentem, TV Barrandov, 12. září 2019; https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-porad-tv-barrandov-tyden-s-prezidentem-95-15001#from-list

[14] Týden s prezidentem, TV Barrandov, 19. září 2019, https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-porad-tv-barrandov-tyden-s-prezidentem-96-15018#from-list

[15] Rozhovor pro Blesk.cz, 22. září 2019; https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-internetove-vysilani-blesk.cz-s-prezidentem-v-lanech-15019#from-list

Eldaniel - Czech elves database

v tom Vašem článku ten Home Credit říkal jednu zajímavou větu, že Číňané obchodují s přáteli. A to je přesná věta. Je to součástí jejich firemní kultury, a co by ne. Takže, jestliže pan primátor Hřib škodí jenom Praze, je to věc jeho a Pražanů, v tomto případě škodí České republice.“[16]

„Pan prezident i já jsme vynaložili poměrně velké úsilí, aby se česko-čínské vztahy rozvíjely, a jeden primátor by to neměl zkazit. Takže to je obsah dopisu čínskému prezidentovi. (…) Ano, a zadruhé, poslal jsem ještě dopis řediteli CITICu, kde říkám, že i když jsem zachytil věrohodnou informaci, protože Slavia Praha je koneckonců pražské mužstvo, že ty odvetné akce Číny se týkají Prahy, takže bych uvítal, kdyby CITIC, který financuje Slavii, v tom financování pokračoval, a kdyby nedošlo k tomuto neuváženého kroku.“[17]

„Podívejte se, já jsem řekl v té televizi Prima, že Čína byla jediná země, která byla schopna poskytnout tuto dodávku. Na její čekací listině bylo osmdesát zemí, opakuji ještě jednou, osmdesát zemí. Jsem informován, že díky našim celkem dobrým vztahům s Čínou, až na primátora Hřiba a některé další antičínské hysteriky, tak jsme dostali přednostní pořadí, dokonce i zlepšení cenových podmínek.“[18]

„Já jsem přečetl článek v bakalovském Respektu a, jak víte, já médiím Zdeňka Bakaly nevěřím ani slovo. Pobavilo mě, že ten údajný ruský agent měl přijet s ricinem, protože moje malé znalosti chemie říkají, že **ricin je jakési projímadlo**, a italští fašisté ho dokonce používali k trestání politických odpůrců zajímavým způsobem, alespoň to nebyla ta poprava, ta smrt. Ale v každém případě, kdyby k tomu opravdu došlo, **tak by asi naše zpravodajské služby to musely potvrdit, což se zatím nestalo.**“[19]

„Pokud některé země kritizujete za to, že je tam autoritativní režim, tak ten je sice v Rusku taky, ale berte v úvahu, že se tam konají volby, že je tam několik politických stran, a to už není tak úplně symptom autoritativního režimu.“[20]

Eldariel - Czech elves database

---

16 Rozhovor pro Blesk.cz, 22. září 2019; https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-internetove-vysilani-blesk.cz-s-prezidentem-v-lanech-15019#from-list

17 Týden s prezidentem, TV Barrandov, 17. října 2019; https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-porad-tv-barandov-tyden-s-prezidentem-15085#from-list

18 Projev prezidenta k národu, 18. března 2020; https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/projev-prezidenta-republiky-k-narodu-15335#from-list

19 Rozhovor pro Český rozhlas Radiožurnál, 5. května 2020; https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-cesky-rozhlas-radiozurnal-15391#from-list

20 Rozhovor pro Český rozhlas Radiožurnál, 5. května 2020; https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-cesky-rozhlas-radiozurnal-15391#from-list

„Podívejte se, vždyť s tím Navalným je to naprostá šaškárna. On je vydáván za bojovníka za demokracii, ale přečetl jsem si v Monitoru, že zaprvé, podpořil anexi Krymu, zadruhé, účastnil se celé řady nacionalistických pochodů, a zatřetí, podporoval stalinské deportace například u Čečenců. A ještě by se našlo několik dalších věcí, takže co je to za bojovníka za demokracii? Myslím si, že je to ruský nacionalista, nic proti tomu, ale neměl by předstírat, že patří k těm politikům, kteří jsou proti Putinovu režimu. On je totiž jenom proti Putinovi, a to je zatraceně velký rozdíl. Možná proto, že by chtěl být na jeho místě sám.“[21]

2. Nenaplňování reprezentativní role hlavy státu, neúcta ke státnosti

Prezident republiky je osobou, která požívá přirozené autority u veřejnosti plynoucí ze své funkce, a proto je vystavena zvýšeným nárokům. Prezident republiky je zavázán morální odpovědností, která mu ukládá chovat úctu k ústavnímu pořádku a institucím, demokratickým volbám, významným datům a milníkům české (československé) historie, obětem zločinů a dějinných událostí, pietním místům a datům, stejně jako občanům své země, a náležitě ji projevovat. Miloš Zeman tuto samozřejmou odpovědnost ignoruje, a to nejen svým vulgárním slovníkem, ale i despektem k reáliím české státnosti.

Miloš Zeman se v posledních letech neúčastní veřejných oslav a pietních aktů, vztahujících se k významným státním tradicím (oslavy vzniku Československa v roce 1918, výročí okupace 1968, připomínky 17. listopadu 1989 a další). Obdobně absentuje na významných mezinárodních akcích.

Citace Miloše Zemana:

„A teď jste v situaci, což je můj případ v Praze 6, že jsou tam dva kandidáti, kteří Vám absolutně nevyhovují. Tak pokud nejste masochista anebo pokud nechcete plýtvat svým časem tím, že hodíte prázdný lístek, a proč bych to dělal, tak samozřejmě k těm volbám nejdete.“[22]

(O účasti na některém ze summitů EU) „Ale mohl bych, já jsem tam dříve býval velmi často, ale já jsem spokojen s účastí a aktivitami pana premiéra, takže pokud se mu nestane, že si třeba zlomí nohu, což bych mu samozřejmě nepřál, tak nevidím důvod, proč bych tam jel.“[23]

Eldariel - Czech elves database

---

[21] Press klub Frekvence 1, 31. ledna 2021; https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-press-klub-frekvence-1-15783#from-list

[22] Rozhovor pro MF Dnes, 10. října 2020; https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-mf-dnes-15582#from-list

[23] Press klub Frekvence 1, 6. června 2019; https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-pressklub-na-frekvenci-1-3-14860#from-list

„Noční vlci, pokud jsem správně informován, projíždějí Evropou, končí v Berlíně a v podstatě oslavují vítězství nad nacistickým Německem. Jestliže se na této cestě zastavili i v Lidicích, je třeba jim za to poděkovat a to nezávisle na tom, jaké nápisy na těch věncích nebo kyticích, nebo co tam bylo, byly.“[24]

(Na otázku „Vy letos nejedete na zasedání, já jsem se díval, Vy letos nejedete na zasedání Valného shromáždění OSN?“) „Už jsem tam byl asi pětkrát a nechci se opakovat.[25]

(K výročí 17. listopadu 1989) „Paní Vero, právě proto, že je to třicáté výročí, tak ho budou oslavovat především ti, kteří na té Letné vůbec nebyli. Já se tomu samozřejmě nedivím, takový je život. Takže, zavzpomínám si doma, zapálím svíčku a protože to byla snad nejkrásnější a nejzajímavější a také tak trošku nejdramatičtější fáze mého života, tak budu rád, že prošla dobře, že teď každý, kdo chce demonstrovat, si může vyjít na Letnou a nic se mu nestane.“[26]

3. Přesun kompetencí prezidenta na pracovníky KPR

Prezidentovi republiky přísluší pravomoci vyplývající z Ústavy. Miloš Zeman však v mnohých případech přesouvá rozhodování a výkon svých ústavních pravomocí na nevolené pracovníky Kanceláře prezidenta republiky, např. na jejího vedoucího Vratislava Mynáře, avšak dokonce i na osoby, které vůči KPR (a tedy ČR) nemají pracovněprávní vztah, např. prezidentův poradce Martin Nejedlý. V obou uvedených případech jde navíc o osoby bez bezpečnostní prověrky, tudíž představuje jejich nekontrolovaná činnost (s ohledem na jejich vazby na podnikatelské prostředí a Ruskou federaci) bezpečnostní riziko nejen pro výkon funkce nejvyššího ústavního činitele, ale také pro činnost dalších ústavních institucí. Je otázkou, jestli a v jakých případech tito pracovníci jednají z pověření prezidenta a zda je Miloš Zeman schopen řídit nebo efektivně ovlivňovat jejich činnost.

Příklady nepřijatelného zasahování jiných osob do ústavních pravomocí prezidenta jsou např. opakované pokusy ovlivnit rozhodování soudců Ústavního soudu, Nejvyššího správního soudu a Městského soudu v Praze Vratislavem Mynářem (informace[27] z ledna 2019); cesta Martina Nejedlého do Moskvy (listopad 2020), která byla hrubým porušením zásad jednotné zahraniční

Eldariel - Czech elves database

[24] Týden s prezidentem, TV Barrandov, 20. června 2019, https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-porad-tv-barrandov-tyden-s-prezidentem-92-14892#from-list

[25] Týden s prezidentem, TV Barrandov, 12. září 2019; https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-porad-tv-barrandov-tyden-s-prezidentem-95-15001#from-list

[26] Rozhovor pro Blesk.cz, 22. září 2019; https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-internetove-vysilani-blesk.cz-s-prezidentem-v-lanech-15019#from-list

[27] https://zpravy.aktualne.cz/domaci/mynar-zkousel-ovlivnit-soudce-naznacil-jake-rozhodnuti-by-ch/r~89675972125511e984f6ac1f6b220ee8/

politiky státu[28]; dopis Vratislava Mynáře členům disciplinární komise UEFA[29] (duben 2021); nepřípustné ovlivňování výběru nových velvyslanců ČR prezidentovým poradcem Martinem Nejedlým (informace[30] z května 2021).

4. Útoky na horní komoru Parlamentu

Prezident republiky skládá slib do rukou předsedy Senátu, že bude zachovávat Ústavu a zákony. Jedním ze základních témat každé ústavy je organizace státní moci. Tím ústavodárce provádí jeden z úhelných principů právního státu a jeho demokratismu, jímž je princip dělby moci. Neplatí, že jen dvoukomorový parlament je podmínkou demokratismu státu, avšak pokud se ústavodárce rozhodl, že zřídí dvoukomorový parlament a druhé komoře svěří významné pravomoci, pak útok na existenci druhé komory je útokem na Ústavu a princip vah a protivah. Od prezidenta je nutno očekávat, že významu ústavního principu dělby moci porozumí a bude schopen jej i respektovat. Součástí ústavního pořádku v rámci moci zákonodárné jsou dvě komory Parlamentu. Senát má výlučnou pravomoc vyvolat proces posouzení chování prezidenta Ústavním soudem. Miloš Zeman kontinuálně vystupuje proti Senátu, vyjadřuje svou nenávist a opovržení, vyzývá k jeho zrušení.

Citace Miloše Zemana:
„Mohu konstatovat, že skoro v devadesáti procentech případů v poslední době skutečně Sněmovna přehlasovala Senát. Já si myslím, že to potvrdilo moji tezi, že Senát je zbytečný. Senátoři mě za to nemají rádi, možná i proto ta ústavní žaloba…“[31]

„Vysvětlení navrhl v rozpravě Jaroslav Faltýnek. Víte, jestliže je tady prezident, který trvale odmítá existenci Senátu a vyzývá k jeho zrušení, tak se nelze divit, že někteří senátoři, i když ta ústavní žaloba je velmi hloupá, tak přesto pro ni budou hlasovat.“[32]

Eldariel - Czech elves database

[28] Usnesení VZOB č. 11 přijaté na 3. schůzi, konané dne 2. prosince 2020, k zahraniční politice ČR a bezpečnosti prezidenta republiky; https://www.senat.cz/xqw/webdav/pssenat/original/97338/81662

[29] https://www.lidovky.cz/domov/dokument-zemanuv-kancler-pise-uefa-kvuli-kauze-kudela-prectete-si-jeho-dopis.A210415_121531_ln_domov_lros

[30] https://www.seznamzpravy.cz/clanek/odblokuj-nejedleho-unikle-e-maily-odhaluji-vliv-zemanova-klicoveho-muze-155492

[31] Týden s prezidentem, TV Barrandov, 26. září 2019; https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-porad-tv-barrandov-tyden-s-prezidentem-97-15029#from-list

[32] Týden s prezidentem, TV Barrandov, 3. října 2019; https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-porad-tv-barrandov-tyden-s-prezidentem-98-15048#from-list

„A já si myslím, že poslanci nebo senátoři mají platy dosti vysoké, a dokonce u poslanců bych to pochopil více než u senátorů, protože jsem teď četl nějakou analýzu, jaká je frekvence zasedání Poslanecké sněmovny a jaká je je frekvence zasedání Senátu, tak Senát zrovna moc nepracuje.“[33]

„Já, když podpisuju návrhy zákonů, tak velmi pečlivě zkoumám celou tu cestu, kterou zákony procházely. Ony tedy prošly Poslaneckou sněmovnou, pak se dostaly do Senátu a Senát je odmítl. Takových případů je opravdu hodně a ne jenom to, když tedy Poslanecká sněmovna naprosto logicky Senát přehlasovala, tak těch poslanců, kteří hlasovali pro původní návrh, bylo ještě víc než před tím, takže to jenom dokazuje moji tézi, moji dlouhodobou tézi, že Senát je naprosto zbytečný a jednom zpomaluje legislativní postup.“[34]

„Senát je podle mého nejhlubšího přesvědčení ta nejzbytečnější politická instituce, která pouze brzdí normální demokratický dialog…“[35]

„Závěrem bych dodal, že jsem chtěl pozvat i paní ministryni Maláčovou kvůli rodičovskému příspěvku, ale zamrzelo mě, že původně podpořila senátní verzi, neboť **cokoli vychází ze Senátu jest od ďábla.** Premiér tomu říká antivláda, a já tomu říkám ďábel, ale ono je to v podstatě totéž, neboť v obou případech postoj Senátu by rozbil rozpočtovou stabilitu a narušil koaliční vztahy, což ostatně Senát zřetelně sleduje.“[36]

„Milá paní moderátorko, Vy znáte můj totálně záporný vztah vůči Senátu. Já ho pokládám za jisté odkladiště. Kdybych chtěl být nezdvořilý, což většinou nejsem, tak za od panstva odložené šatstvo. Znáte ten výraz, od panstva odložené šatstvo? To znamená, jsou tam často lidé, kteří neuspěli v jiném typu voleb, a proto mě to nezajímá.“[37]

Eldariel - Czech elves database

---

[33] Týden s prezidentem, TV Barrandov, 31. října 2019; https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-porad-tv-barrandov-tyden-s-prezidentem-15132#from-list

[34] Týden s prezidentem, TV Barrandov, 31. října 2019; https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-porad-tv-barrandov-tyden-s-prezidentem-15132#from-list

[35] Týden s prezidentem, TV Barrandov, 7. listopadu 2019; https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-porad-tv-barrandov-tyden-s-prezidentem-15140#from-list

[36] Projev prezidenta republiky při podpisu daňového balíčku, 19. prosince 2019; https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/projev-prezidenta-republiky-pri-podpisu-danoveho-balicku-15222#from-list

[37] Partie Terezie Tománkové, FTV Prima, 4. října 2020; https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-porad-ftv-prima-partie-terezie-tomankove-15569#from-list

„To znamená, ptejme se, proč občané Senátu nedůvěřují. Mimochodem, já mu také nedůvěřuji. Já si myslím, že Senát je obecně vzato zbytečná instituce, což tvrdím dlouhodobě…“[38]

„Víte mimochodem, jak to ve Švédsku dopadlo? (…) Tam, aby Senát zrušili, tak museli dát doživotní rentu těm senátorům, kteří tam dosud byli. (…) Já jsem si naštěstí nechal udělat analýzu. Za dvacet let, posledních dvacet let, co existuje Senát, by doživotní renta vedla k úspoře čtrnáct a půl miliardy korun.“[39]

„Řada věcí se podařila, některé se nepodařily, což je normální. Bohužel se mi asi nepodaří zrušení Senátu, i když bych si to ze srdce přál.“[40]

5. Útoky na média a novináře

Úloha novinářů je v demokratické společnosti nezastupitelná. Ve prospěch veřejnosti hájí přístup k informacím, vůči ústavním činitelům se stávají mluvčími občanů. Svobodný tisk je podmínkou výkonu významného politického práva, jež zaručuje Listina základních práv a svobod každému, jakož i práva na „svobodné vyhledávání, přijímání a rozšiřování idejí a informací“ (čl. 17). Povinností ústavních činitelů je skládat účty ze své práce a poskytovat informace v souladu se zákonem.

Jako zdroj informací uvádí Miloš Zeman opakovaně Monitor, zejména během posledního roku podle svých slov čerpá informace z teletextu. Kritický postoj zastává vůči veřejnoprávní České televizi. Miloš Zeman dlouhodobě vystupuje proti novinářům, často jmenovitě a nevybíravě. V posledních dvou letech je možné sledovat snižující se počet poskytovaných rozhovorů, zároveň však stoupající míru nezdvořilosti a vystupování na hranici agresivity.

Podle prohlášení z 21. května 2021 nebude Kancelář prezidenta republiky poskytovat žádné informace výslovně uvedeným zpravodajským a investigativním redakcím, mezi něž patří i dva veřejnoprávní zpravodajské pořady. Miloš Zeman čím dál více selhává v komunikaci a poskytování informací veřejnosti. Tento postoj nelze chápat jinak, než jako tendenci vyhýbat se veřejné kontrole výkonu moci.

Citace Miloše Zemana:

---

[38] Rozhovor pro Blesk.cz, 1. října 2020; https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-blesk.cz-15583#from-list

[39] Rozhovor pro Blesk.cz, 1. října 2020; https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-blesk.cz-15583#from-list

[40] Rozhovor pro Parlamentní listy, 11. března 2021; https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-parlamentni-listy-15843#from-list

Eldariel - Czech elves database

„Existuje úderka vedená Sabinou Slonkovou a Jiřím Kubíkem, jejímž základním cílem je zvyšovat popularitu Andreje Babiše. Dělá to tak, že provádí jednu pitomější akci za druhou…“[41]

„V Deníku je moudrý Ivan Hoffman a ukřičená Kateřina Perknerová. Koho si mám vážit? V Mladé frontě je zajímavá dvojice Plesl a Kolář, a pak je tam nějaká bulvární drbna, která se jmenuje Valášek. A poslední, no tak v Lidových novinách tam sice říkám, že je to náš nejhloupější deník, ale budiž, je tam přece jenom jeden novinář nebo komentátor, který alespoň někdy přemýšlí, a já si teď nedokážu, to není póza (…) vzpomenout na jeho jméno, ale opravdu to není póza, teď jsem to jméno zapomněl. A naopak nepřemýšlející je Kamberský, na toho si pamatuju.“[42]

Podívejte se, já jsem proti českým médiím vystupoval tolikrát, zejména těm papírovým, že nevidím důvod, proč to opakovat. Jenom bych dodal, že nejlepší reakce na tato papírová média je, ignorovat je, nevyjadřovat se k nim, protože jejich názory jsou často nekvalifikované, neříkám vždy, říkám často, někdy i nepravdivé. (…) Média těch sedm let pokřikují, pokřikují, pokřikují, ale to, co je opravdu důležité, není křik médií, to důležité je, aby soudy soudily rychleji, a když na Ústavním soudu je tedy soudce Suchánek, tak myslíte si, že na jiných soudech něco podobného není?[43]

„Ale já už jsem Vám to říkal několikrát, ale musím to jednou větou zopakovat. Podívejte se na životopis většiny novinářů a zjistíte, že za nimi není žádná vykonaná práce. Jsou výjimky, já jsem dal třeba medaili Milanu Syručkovi, který je autorem řady zajímavých knih, ale když se podíváte na ty žvanílky v denním tisku, zeptejte se, kdo napsal například knihu? Myslím si, že skoro nikdo.“[44]

„Pane Soukupe, zapomeňte na média. My sice s nich z Vaší iniciativy diskutujeme skoro pokaždé, ale uvědomte si, že je to několik desítek vztekl ch křiklounů, a neměli bychom jim věnovat takovou pozornost.“[45]

Eldariel - Czech elves database

---

[41] Týden s prezidentem, TV Barrandov, 29. listopadu 2018; https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-porad-tv-barrandov-tyden-s-prezidentem-69-14446#from-list

[42] Týden s prezidentem, TV Barrandov, 16. května 2019; https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-porad-tv-barrandov-tyden-s-prezidentem-88-14789#from-list

[43] Týden s prezidentem, TV Barrandov, 23. května 2019; https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-porad-tv-barrandov-tyden-s-prezidentem-89-14820#from-list

[44] Týden s prezidentem, TV Barrandov, 30. května 2019; https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-porad-tv-barrandov-tyden-s-prezidentem-90-14839#from-list

[45] Týden s prezidentem, TV Barrandov, 29. listopadu 2018; https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-porad-tv-barrandov-tyden-s-prezidentem-69-14446#from-list

„Podnikatel je vlastně také v kontrastu se současnými moralizujícími novináři, aktivisty z politických neziskovek a instantními politiky. Protože ti nikdy ve skutečnosti nepoznali, co to znamená práce, píle a radost z vykonaného díla.“[46]

„Já tedy nevím, jestli mohu kritizovat média paušálně, ale protože znám poměrně dobře česká média, tak si myslím, že u nich sebereflexe nepřichází v úvahu, protože většina z nich jsou podle mého názoru sebevědomí hlupáci.“[47]

„No, tak vezměme na vědomí, že Česká televize je nástroj politické opozice a zejména pražské kavárny, a že jsem navrhl dva způsoby, jak se s tím vyrovnat.“[48]

„Opakuji znovu to, co jsem říkal už před dvaceti lety v Poslanecké sněmovně, neznám hloupějšího člověka, než je český novinář, čest výjimkám.“[49]

„Novináři jsou závistiví, místo toho, aby informovali, tak hodnotí, a protože k hodnocení nemají ani kvalifikační předpoklady, neboť za nimi není žádná vykonaná práce, oni jsou jako tasemnice, protože z nich vycházejí další a další články, ale tyto články nemají žádnou informační hodnotu.“[50]

„Vy jste, paní Vero, jako doktor Mengele, který selektoval na rampě v Osvětimi lidi, kteří mohou a nemohou pracovat, a ty devadesátileté posílal do plynu.“[51]

„Milý pane redaktore, já nevěřím médiím, a právě proto si občas přečtu svůj oblíbený teletext. Na tom teletextu máte tabulku dvaceti osmi zemí, a ta tabulka obsahuje údaj, počet zemřelých na

Eldariel - Czech elves database

---

[46] Zdravice u příležitosti narozenin manželů Bobošíkových, 29. srpna 2019, https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/zdravice-prezidenta-republiky-u-prilezitosti-narozenin-manzelu-bobosikovych-14986#from-list

[47] Týden s prezidentem, TV Barrandov, 19. září 2019; https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-porad-tv-barrandov-tyden-s-prezidentem-96-15018#from-list

[48] Týden s prezidentem, TV Barrandov, 10. října 2019; https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-porad-tv-barrandov-tyden-s-prezidentem-99-15067#from-list

[49] Týden s prezidentem, TV Barrandov, 31. října 2019; https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-porad-tv-barrandov-tyden-s-prezidentem-15132#from-list

[50] Týden s prezidentem, TV Barrandov, 31. října 2019; https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-porad-tv-barrandov-tyden-s-prezidentem-15132#from-list

[51] Projev prezidenta k národu, 18. března 2020; https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/projev-prezidenta-republiky-k-narodu-15335#from-list

milion obyvatel. My jsme v této tabulce na prvním, tedy nejlepším místě. Těsně za námi je Izrael, což je dobré sousedství.“[52]

„Zaregistroval jsem to na Seznamu, kde jedním z autorů těchto spekulací byl jakýsi Dolejší. Ten Dolejší dokonce uvádí, že jsem se s Andrejem Babišem o tom bavil při našem posledním setkání. Je to absolutní lež, ale mě to nepřekvapuje, protože já pokládám Seznam.cz za odpadní koš české žurnalistiky.“[53]

„K čemu teď došlo, kdy moderátor ČT Jakub Železný pošpinil vyznamenané k 28. říjnu, pokládám za další důkaz toho, že Česká televize je mírně řečeno ujetá a každý drzý fracek, který sám v životě nic nedokázal, může hanit ty, za nimiž je vykonané celoživotní dílo. Ale jak říkám, jaká televize, takový moderátor.“[54]

6. Podněcování nenávisti mezi skupinami obyvatel

Prezident republiky má jít příkladem v otevřenosti a občanské slušnosti vůči všem občanům, přestože mohou zastávat jiné názory než on sám. Miloš Zeman setrvale podněcuje nenávist mezi mezi skutečnými či uměle vytvářenými skupinami obyvatel. V hodnocení názorových oponentů se nevyvaruje osobních invektiv a vulgarit. Otevřeně podporuje konkrétní politiky, politické strany či politická hnutí, zatímco jejich názorové odpůrce a politické konkurenty dehonestuje. Pochopení a úctu neprojevuje ani občanským aktivitám, například ve formě veřejných protestů. Česká republika je však podle preambule Ústavy založena na „zásadách občanské společnosti“, a prezident tudíž nemá volbu, zda tento aspekt veřejného života přijme či nikoli. Je k tomu povinen.

Citace Miloše Zemana:

„Když jsem řekl, že jsou i temné okamžiky, chtěl bych připomenout událost z 28. října tohoto roku. Když účastníci slavnostního zasedání ve Vladislavském sále Pražského hradu procházeli tímto

[52] Press klub Frekvence 1, 19. dubna 2020; https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-press-klub-frekvence-1-15377#from-list

[53] Rozhovor pro Parlamentní listy, 18. listopadu 2020; https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-parlamentni-listy-15665#from-list

[54] Rozhovor pro Parlamentní listy, 19. listopadu 2020; https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-parlamentni-listy-15667#from-list

Eldaniel - Czech elves database

nádvořím, pokřikovalo na ně a nadávalo jim asi třicet fašistických výtržníků, neboť jinak než fašismus se jejich počínání nedá označit.“[55]

„Mimochodem, já, abych se nechlubil cizím peřím, jsem ten termín lepšolidé převzal z jednoho článku Václava Klause mladšího, který jsem měl v Monitoru. Zalíbil se mi a uvědomil jsem si, že je v zásadě totéž, jako pražská kavárna, ale s tím rozdílem, že to samozřejmě zahrnuje celou republiku, i když pochopitelně tak devadesát procent těch nafoukaných lepšolidí žije v Praze.“[56]

„Dokazuje to mimo jiné fakt, že svým způsobem ty demonstrace, aniž bych je chtěl zlehčovat, jsou povýtce pražskou záležitostí, a jak říkala Adriana Krnáčová, Pražané jsou poněkud zpovykaní.“[57]

„Víte, pražská kavárna je velice omezena, pozor, teď nemyslím jenom intelektuálně, ale i početně, a tak právě, protože má silný vliv na média, vzniká tam optický dojem, nehledě na to, kdekoli se prožene médii, to se bere vážně.“[58]

„Já jsem ateista, ale tolerantní ateista, a nemám nic proti křesťanům, buddhistům, upřímně řečeno vzhledem k jejich fanatickému charakteru mám určité námitky vůči muslimům, ale jinak, ať všechna náboženství spolu žijí v míru a pokoji.“[59]

„Dokonce i herci, z nichž někteří si stěžovali, že nemají kšefty, by udělali lépe, kdyby například navštívili domovy důchodců a přinesli tam trochu radosti.“[60]

Eldariel - Czech elves database

---

[55] Projev při slavnostním nástupu Hradní stráže, 7. prosince 2018; https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/projev-prezidenta-republiky-pri-slavnostnim-nastupu-hradni-straze-14462#from-list

[56] Týden s prezidentem, TV Barrandov, 10. ledna 2019; https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-porad-tv-barrandov-tyden-s-prezidentem-71-14497#from-list

[57] Týden s prezidentem, TV Barrandov, 20. června 2019, https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-porad-tv-barrandov-tyden-s-prezidentem-92-14892#from-list

[58] Týden s prezidentem, TV Barrandov, 19. září 2019; https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-porad-tv-barrandov-tyden-s-prezidentem-96-15018#from-list

[59] Týden s prezidentem, TV Barrandov, 26. září 2019; https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-porad-tv-barrandov-tyden-s-prezidentem-97-15029#from-list

[60] Projev prezidenta k národu, 18. března 2020; https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/projev-prezidenta-republiky-k-narodu-15335#from-list

„Někde jsem říkal, a říkal jsem to i profesoru Prymulovi, že když zavřete noční kluby á la Techtle Mechtle, do kterých chodí pražská smetánka, tak bude sedět, číst knihy, jak doporučuje Prymula, a zvyšovat tím svou beztak nízkou vzdělanostní úroveň.“[61]

„A když podnikatelé nedokážou tento úvěr využít a zkrachují, tak se pročistí trh. Protože jejich firma, když tuto pomoc nedokázala využít, je zřejmě neschopná, nebo jsou přesněji řečeno neschopní ti podnikatelé.“[62]

„Dovolte mi jeden drsný bonmot: Umělci vytvořili svá nejkrásnější díla tehdy, když byli hladoví.“[63]

„A zadruhé, politologům bych nevzkázal nic, protože si vzpomínám na slova svého přítele Jaroslava Kubery, který na sjezdu ODS říkal politogové, politologové, promiňte, jsou nás množí jako hraboši. No tak hrabošům se dá dát do nor jed, ale já jsem, paní Vero, pro daleko humánnější cestu, která se jmenuje čápi. Čápi strašně rádi žerou hraboše, víte? A v takovém případě třeba najdeme nějaké čápy, kteří redukují počet politologů v české kotlině.“[64]

„Tak já jsem řekl lehce dementní, citujte mě přesně. Ale ano, obávám se, že ať už z jakýchkoliv důvodů, jedna zpěvačka dokonce říkala, že Bill Gates nás chce očipovat, a proto očkování odmítá, tak uznejte sama, že toto je dost dementní názor.“[65]

7. Prosazování obchodních zájmů cizích mocností

Úlohou prezidenta republiky je prosazovat zájmy ČR. Miloš Zeman opakovaně prosazuje obchodní zájmy Čínské lidové republiky a Ruské federace, zejména v případě stavby jaderné elektrárny státní společností Rosatom, v případě nákupu neschválených vakcín Sputnik V proti onemocnění COVID-19 a dalších. V otázce jaderné elektrárny opakovaně bagatelizuje zjištění a varování národních bezpečnostních institucí. Otevřeně lobboval za nákup vakcíny Sputnik V a nejednal v souladu s Ústavou, když naléhal na odpovědné ministry a úředníky, aby o jejím schválení rozhodli

Eldariel - Czech elves database

[61] Rozhovor pro MF Dnes, 10. října 2020; https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-mf-dnes-15582#from-list

[62] Rozhovor pro MF Dnes, 10. října 2020; https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-mf-dnes-15582#from-list

[63] Rozhovor pro MF Dnes, 10. října 2020; https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-mf-dnes-15582#from-list

[64] Rozhovor pro Blesk, 11. října 2020; https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-blesk.cz-15583#from-list

[65] Partie Terezie Tománkové, 28. února 2021; https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-porad-tv-prima-partie-terezie-tomankove-15825#from-list

i přes nedostatek relevantních podkladů, sděloval veřejnosti neověřená tvrzení o účinnosti vakcíny Sputnik V a účelově ji stavěl na roveň prověřených a řádně schválených vakcín, jejichž bezpečnost zpochybňoval.

Citace Miloše Zemana:

„My jsme byli jediná země v Evropě, která takto zaútočila na Huawei. Myslím si, že jsme možná přišli o osm a půl miliard investic, které nám Huawei nabízel, ale v každém případě jsme přišli o čas, protože už jsme mohli budovat ty sítě 5G, jako je teď budují Němci nebo Francouzi.“[66]

(K návštěvě ministra zahraničních věcí USA M. Pompea v ČR) „Já bych k tomu ještě dodal jednu věc. Nejenom drzost, ale komická drzost, a víte, proč? Dovedu pochopit, když soutěžím s americkou firmou, třeba zrovna o ty Dukovany, ale Američani mělí firmu Westinghouse, která byla blízko bankrotu a nakonec ji koupili Kanaďani, takže Westinghouse už není americká firma. Pokud jde o Huawei, konkurentem Huawei je Ericsson a Nokia, nikoli americká firma, protože žádná americká firma není schopná vybudovat síť 5G. Takže pan Pompeo vlastně lobboval proti Číňanům, případně proti Rusům, ale neměl co nabídnout.“[67]

„Vím, že Sputnikem se už, tuším, očkuje v Maďarsku, a já nemám vůbec nic proti tomu, aby, když se tak odborníci rozhodnou, tak se tato očkovací látka uplatňovala u nás. Je to pořád lepší, než aby tady umírali lidé jenom kvůli nedostatku vakcín. Víte, tady každý den umře v průměru sto padesát lidí, což je jedna, ať už česká nebo moravská, vesnička. Mně je to samozřejmě strašně líto. Bude-li zapotřebí, obrátím se i na prezidenta Putina s žádostí o pomoc v této oblasti, i když si myslím, že po aféře se sochou Koněva nebude příliš vlídný. Víte, v Praze jsou taková vzteklá štěňata, která nám dělají jeden problém za druhým. Jednou je to Koněv, jednou je to přerušení vazby mezi Prahou a Pekingem, přitom nezapomeňte, že když nám bylo nejhůř, tak v Praze přistálo padesát čínských letadel, která dovezla zdravotnické pomůcky. Myslím si, že i v politice by měla existovat alespoň minimální vděčnost.“[68]

Eldaniel - Czech elves database

---

[66] Týden s prezidentem, TV Barrandov, 5. prosince 2019; https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-porad-tv-barrandov-tyden-s-prezidentem-15188#from-list

[67] Partie Terezie Tománkové, TV Prima, 6. září 2020 https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-porad-ftv-prima-partie-terezie-tomankove-15533#from-list2020

[68] Press klub Frekvence 1, 31. ledna 2021; https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-press-klub-frekvence-1-15783#from-list

„Podívejte se, tohle přece, proboha, není politická záležitost, to může napadnout jenom naprostého debila. Toto je záležitost kvality očkovací látky a tu kvalitu musí posoudit odborníci. Chraň Bůh, aby kvalitu vakcíny posuzoval primátor Hřib.“[69]

„Na to se musí reagovat, tak já jsem po dohodě s panem premiérem napsal prezidentu Putinovi s žádostí o dodávku Sputniku. Pokud jsem správně informován, tak této žádosti bude vyhověno, ale budeme samozřejmě potřebovat tu certifikaci, o které jsem mluvil. Už dnes dupe ve frontě třicet zemí s žádostí o Sputnik. A něco podobného je to i s čínskou vakcínou Sinopharm. Budou-li nás různí Koudelkové varovat před ruskou nebo čínskou vakcínou, tak je dobré jim říci, že vakcína nemá žádnou ideologii.“[70]

„Tak dohodli jsme se. Dohodli jsme se, že to tak uděláme. Já mám poměrně dobré vztahy s prezidentem Putinem, konec konců i s čínským prezidentem. A i když mě zase nějaký blbeček bude obviňovat z toho, že jsem ruský nebo čínský agent, myslím si, že tím pomůžu své zemi.“[71]

„Mám ten Pfizer, ale klidně bych se nechal, teď už to není nutné, naočkovat, protože Sputnik má stejně jako Pfizer devadesáti dvouprocentní účinnost. Daleko horší je třeba AstraZeneca, kde jsou pochybnosti o její účinnosti obecně a účinnosti vůči starší populaci zvláště. Takže jak vidíte, vakcíny jsou různé, ale Sputnik a Pfizer jsou bezpečné vakcíny.“[72]

„Vzhledem k tomu, že mě vždycky zajímaly spíše překážky na cestě, tak bych chtěl říci, že dvěma největšími překážkami jsou ministr zdravotnictví Blatný a také ředitelka Státního ústavu pro kontrolu léčiv. Mezi pozitivní informace patří ale to, že v úterý Itálie koupila ruský Sputnik a na jejím území má vyrůst továrna na jeho výrobu. Negativní informace je, že teď Slovensko na týden přerušilo očkování kvůli nedostatku vakcín. Pro mne z toho vyplývá závěr, že pokud se těmito vakcínami, ať ruskou nebo čínskou, očkují miliony lidí, pak **ti dva, o kterých jsem mluvil, jsou vinni faktem, že i nadále budou zbytečně umírat naši lidé.** Přičemž počet zemřelých už vyskočil

Eldariel - Czech elves database

---

[69] Press klub Frekvence 1, 31. ledna 2021; https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-press-klub-frekvence-1-15783#from-list

[70] Partie Terezie Tománkové, TV Prima, 28. února 2021; https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-porad-tv-prima-partie-terezie-tomankove-15825#from-list

[71] Partie Terezie Tománkové, TV Prima, 28. února 2021; https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-porad-tv-prima-partie-terezie-tomankove-15825#from-list

[72] Partie Terezie Tománkové, TV Prima, 28. února 2021; https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-porad-tv-prima-partie-terezie-tomankove-15825#from-list

na dvě stě za den. Proto oni, a to chci říci zcela veřejně a nahlas, nesou plnou odpovědnost za tato úmrtí.“[73]

„Zasloužil se o to pan premiér a i já jsem se obrátil dopisy na izraelského, ruského a čínského prezidenta s žádostí o dodávky vakcín. Ve všech třech případech byla odpověď pozitivní, ale Váš předchůdce a ředitelka Státního úřadu pro kontrolu léčiv, bohužel, tento proces blokovali. Je dobré si uvědomit, že každý, kdo tímto způsobem postupuje, škodí České republice a nese spoluzodpovědnost za lidi, kteří kvůli nedostatku vakcín a pomalému očkování umírají. Jenom za dnešek jich bylo asi 150. Vím, že například vakcínu Sputnik teď kupuje Německo nebo Rakousko a další země, vím, že maďarský premiér se pro změnu nechal naočkovat čínskou vakcínou, takže ideologická hysterie, kterou pozorujeme u některých opozičních politiků nebo hloupých novinářů, je naprosto bezpředmětná.“[74]

„Nu a není pravda, že jsem agent Rosatomu nebo agent Sputniku. U toho Sputniku jsem Vám to už, doufám, vysvětlil, a pokud jde o dostavbu jaderných bloků, mimochodem doplnil bych, že jde nejenom o Dukovany, ale také o Temelín, dva bloky v Temelíně, no tak opakuji jednoduchý názor, že v zájmu České republiky a nikoho jiného je, abychom dostali nejvýhodnější nabídku, ať už od kohokoli. Nejvýhodnější cenou a nejvýhodnější technickými a dalšími parametry. Mimochodem ruský plyn tady odebíráme mnoho a mnoho let a nikdo se nebo tři a Rusové se předtím podíleli na výstavbě našich jaderných elektráren a taky se nic hrozného nestalo.“[75]

(O cestě Martina Nejedlého jako zástupce prezidenta do Moskvy) **„Šéf zahraničního odboru informován byl. Kromě toho on je také zmocněnec, vládní zmocněnec pro rusko-české vztahy, a pokud jde o Ministerstvo zahraničí, no tak tady se projednávala návštěva na prezidentské, nikoli ministerské úrovni, takže Ministerstvo zahraničí do toho nic není.“**[76]

„Sputnik je rovnocenná vakcína s Pfizerem. Musím sebekriticky prohlásit, když si myslím, a říkal jsem Vám to, že třeba Viktor Orbán se nechal očkovat Sinopharmem, že ten Sinopharm má podle mých údajů o něco nižší účinnost. Není to dramatický rozdíl, ale o něco horší účinnost. A ještě horší je ta AstraZeneca, že jo. Takže klidně se nechám naočkovat nebo přeočkovat buď Pfizerem anebo

Eldariel - Czech elves database

---

[73] Rozhovor pro Parlamentní listy, 10. března 2021; https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-parlamentni-listy-15836#from-list

[74] Projev při jmenování ministra dravotnictví, 7. dubna 2021; https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/projev-prezidenta-republiky-pri-jmenovani-ministra-zdravotnictvi-15878#from-list

[75] Rozhovor pro Blesk.cz; 11. dubna 2021; https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-blesk.cz-15886#from-list

[76] Rozhovor pro Blesk.cz; 11. dubna 2021; https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-blesk.cz-15886#from-list

Sputnikem. Váhal bych, kdybych si to mohl vybrat, ovšem což asi nebudu moci, ale uvidíme, tak váhal bych u jiných vakcín. U těchto dvou ne.“[77]

8. Otevřená nedůvěra k práci zpravodajské služby, bezpečnostní otázky a nakládání s utajovanými informacemi

Prezident republiky je vrchním velitelem ozbrojených sil a garantem bezpečnosti ČR. Jeho povinností je respektovat právní řád země, tudíž také zákonem provedenou organizaci bezpečnostních a zpravodajských složek, jejichž zákonným úkolem je „získávání, shromažďování a vyhodnocování informací (dále jen ‚zabezpečování informací') důležitých pro ochranu ústavního zřízení, významných ekonomických zájmů, bezpečnost a obranu České republiky“ (§ 2 zákona č.153/1994 Sb. o zpravodajských službách České republiky).

Miloš Zeman otevřeně podrývá autoritu bezpečnostních institucí státu (zejména zpravodajských služeb a NÚKIB), bagatelizuje význam jejich zjištění, přičemž šíří zavádějící, či přímo nepravdivé informace. Uchyluje se mj. k osobní dehonestaci představitelů bezpečnostních institucí. Zveřejňuje utajované informace, v některých případech doplněné o vlastní interpretaci, čímž ohrožuje činnost bezpečnostních institucí a zájmy a bezpečnost státu.

Citace Miloše Zemana:

„Já Vám na to mohu odpovědět na základě zkušeného člověka, který 6 let jako prezident čte zprávy BIS, a to samozřejmě **nejen tu veřejnou, ale zejména neveřejnou část, kde byste ty důkazy očekával. Doufám, že neodrazuji žádné jiné státní tajemství, než je tajemství o neschopnosti BIS, když Vám řeknu, že za těch 6 let není žádný konkrétní údaj o tom, že by se podařilo odhalit byť jednoho jediného ať už ruského nebo čínského špióna.**“[78]

„Takže, když budou plácat o tom, že se to tady hemží ruskými a čínskými špióny a přitom za 6 let nedokázali jednoho jediného špiona chytit, tak je to plácání, ale pro méně informované lidi je to plácání docela přesvědčivé.“[79]

Eldariel - Czech elves database

---

[77] Rozhovor pro Blesk.cz, 11. dubna 2021; https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-blesk.cz-15886#from-list

[78] Týden s prezidentem, TV Barrandov, 6. prosince 2018; https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-porad-tv-barrandov-tyden-s-prezidentem-70-14460#from-list

[79] Týden s prezidentem, TV Barrandov, 6. prosince 2018; https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-porad-tv-barrandov-tyden-s-prezidentem-70-14460#from-list

„Tak tedy, pane Soukupe, prezident republiky má právo zadávat BIS úkoly. Já jsem ji zadal jeden jediný úkol, a sice úkol odhalovat islámské teroristy na českém území. Víte, co se stalo? V těch 6 letech mě dobromyslná BIS neustále upozorňovala na to, v rámci plnění tohoto úkolu, že muslimská obec je naprosto mírumilovná, že se tedy nic neděje, až se najednou stalo, že hlava této muslimské obce, která se jmenuje imám, uprchl do zahraničí a bylo po něm vyhlášeno pátrání a je obviněn z podpory a dokonce z financování terorismu. **Tohle to se ani v té veřejné, ale ani té neveřejné zprávě BIS vůbec neobjevovalo**, takže dovolte mi říci slovo, které možná nebude vulgární, ale nebude zdvořilé. **Jsou to čučkaři, pane Soukupe, protože tam, kde mají najít teroristu, a on opravdu existoval, a ostatně i Národní centrála pro odhalování organizovaného zločinu říká, že u nás jsou islámští teroristé, tam nikoho nenajdou, vymýšlejí si špiony a já bych s úctou sklonil hlavu, kdyby řekl ten a ten je špion.**“[80]

„Oni se uchylovali především do Sýrie, a tam, jak dobře víte, byl Islámský stát poražen, a Vy jste si zřejmě nevšiml, že ten základní rozpor skutečně spočívá v tom, že jiné orgány činné v trestním řízení jasně konstatovaly, že tady je významný islámský představitel, funkcí imám, který je obviněn nebo obžalován z podpory terorismu, organizování terorismu a financování terorismu, a to vše na našem území, ale **BIS si toho vůbec nevšimla.**“[81]

„Co se týká ‚novičoku’, jedna skupina tvrdí, že u nás vůbec nebyl. Podle jiné skupiny u nás ‚novičok’ byl kvůli laboratornímu výzkumu, po němž byl zničen.“[82]

„**Já jsem samozřejmě viděl informace od tajných služeb. Jedna tajná služba říkala ano, druhá ne.** Obě ale připouštěly, že se u nás ‚novičok’ testoval. A když něco testujete, tak to předtím musíte vyrobit. Pokud někdo tvrdí, že se ‚novičok’ nevyrobil, ale testoval se, postrádá to smysl, protože to porušuje zákony o zachování hmoty a energie.“[83]

„A protože nepovažuji Národní úřad pro kybernetickou bezpečnost za souměřitelný s německým úřadem z řady důvodů, profesionality, vybavenosti a podobně, a informovanosti, tak **dávám přednost jeho hodnocení**. Nehledě na to, že když se zeptáte Navrátila, odkud má důkazy, že

Eldaniel - Czech elves database

---

80 Týden s prezidentem, TV Barrandov, 6. prosince 2018; https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-porad-tv-barrandov-tyden-s-prezidentem-70-14460#from-list

81 Týden s prezidentem, TV Barrandov, 6. prosince 2018; https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-porad-tv-barrandov-tyden-s-prezidentem-70-14460#from-list

82 Rozhovor pro NTV, 9. prosince 2018; https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-ntv-14464#from-list

83 Rozhovor pro NTV, 9. prosince 2018; https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-ntv-14464#from-list

Huawei je bezpečnostní riziko, odkáže na Koudelku z BIS, a když se zeptáte Koudelky, tak odpoví, že žádné důkazy nemá.“[84]

„Tito dva lidé, tedy **Koudelka a Navrátil, ohrozili vážným způsobem ekonomické zájmy České republiky**, to je tvrzení, které je zapotřebí prokázat. Takže, já začnu. Začnu tím, že podle informací, které mají někteří členové vlády a jiné nemají, **Čína po této kampani proti společnosti Huawei připravuje odvetná opatření**, a ta by měla zasáhnout několik oblastí. V první řadě by to měla být automobilka **Škoda Auto**, protože za mé předchozí návštěvy v Číně tato automobilka s čínskými partnery uzavřela dohodu o investiční akci v Číně. (…) Zadruhé, společnost Huawei během mé této návštěvy Číny **uzavřela s PPF dohodu o spolupráci**, která má směřovat mimo jiné k instalaci sítě 5G na českém území. (…) Je celkem logické, že je ohrožena i tato spolupráce, pokud se Čína rozhodne k restriktivním opatřením. A stejně tak **je ohrožena i spolupráce společnosti PPF v takových oblastech, jako je například Home Credit**, což je výrazná aktivita této společnosti v Číně. A konečně za třetí, Huawei veřejně nabídla osm a půl miliardy korun pro investice do digitálních technologií v České republice. No a tahle kampaň proti ní možná nezlepší náladu této společnosti, aby svůj závazek dodržela. Končím tu chladnou analýzu konstatováním, které bylo ostatně publikováno, že ostatní společnosti, které rovněž vyrábějí počítačové sítě, je dodávají za cenu čtyřikrát vyšší, opakuji ještě jednou, čtyřikrát vyšší než společnost Huawei, protože Huawei má agresivní cenovou politiku, což nám může vyhovovat.“[85]

(K práci BIS a NÚKIB) „Já bych Vám odpověděl citátem Jana Wericha, **buď to dělají z blbosti, nebo za cizí peníze**. Ale abych to trochu odlehčil, každá instituce se snaží zviditelnit, někdy zdůvodněně, někdy méně důvodně.“[86]

„A pak je docela zajímavé, na kterou se také zeptám, že Maďarsko uzavřelo dohodu o strategické spolupráci s firmou Huawei, a už dokonce podepsalo i kontrakty, obchodní kontrakty, na vybudování sítě 5G, což je i téma pro Českou republiku. My ovšem tady máme poněkud pošukaného ředitele Národního úřadu pro kybernetickou bezpečnost, zatímco Maďarsko takovou osobu nemá.“[87]

Eldariel - Czech elves database

---

[84] Týden s prezidentem, TV Barrandov, 10. ledna 2019; https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-porad-tv-barrandov-tyden-s-prezidentem-71-14497#from-list

[85] Týden s prezidentem, TV Barrandov, 10. ledna 2019; https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-porad-tv-barrandov-tyden-s-prezidentem-71-14497#from-list

[86] Týden s prezidentem, TV Barrandov, 10. ledna 2019; https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-porad-tv-barrandov-tyden-s-prezidentem-71-14497#from-list

[87] Týden s prezidentem, TV Barrandov, 16. května 2019; https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-porad-tv-barrandov-tyden-s-prezidentem-88-14789#from-list

„Říkal jsem panu premiérovi, ať se pan Koudelka místo fiktivního honění ruských a čínských špionů zaměří na ekonomickou kriminalitu v České republice a v takovém případě bude užitečný.“[88]

„Já čtu její závěrečné nebo výroční zprávy a jak už jsem Vám řekl, **tam je devadesát procent věnováno ruským a čínským špionům**, povšimněte si, že to ruská ambasáda s úsměvem dementovala.“[89]

„Já ostatně tvrdím, že **BIS ve vztahu k Rusku nebo ve vztahu k Číně nám dělá spíše problémy.**“[90]

„Stejně tak, ale to tam myslím ani moc nezaznělo, je kritika Huawei, protože víte dobře, že Francie nebo Německo otevřelo svůj trh 5G firmě Huawei, na rozdíl od nás, kde pořád ještě zkoumáme bezpečnostní rizika, a podle mých informací ministerstva, která tato rizika prověřovala, zjistila, že žádná neexistují, takže ten **Národní úřad pro kybernetickou bezpečnost vydal poplašnou zprávu.**“[91]

„Položte si otázku, co by se stalo, kdyby náhodou Rusové nebo Číňani vyhráli ten tendr. Myslím si, že by se nestalo nic podstatného. Museli by splnit podmínky, které byly v té smlouvě uzavřené, a to by bylo všechno. Pokud jde o Vaši poznámku k bezpečnostním složkám, víte, vzhledem k tomu, že tyto složky podle mého názoru nepracují příliš efektivně, tak tady mají možnost, jak se zviditelnit, jak ukazovat, jak jsou důležité, ale ve skutečnosti je to normální soutěž.“[92]

Eldariel - Czech elves database

88 Týden s prezidentem, TV Barrandov, 24. října 2019; https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-porad-tv-barrandov-tyden-s-prezidentem-15104#from-list

89 Týden s prezidentem, TV Barrandov, 24. října 2019; https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-porad-tv-barrandov-tyden-s-prezidentem-15104#from-list

90 Týden s prezidentem, TV Barrandov, 28. listopadu 2019; https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-porad-tv-barrandov-tyden-s-prezidentem-15180#from-list

91 Týden s prezidentem, TV Barrandov 5. prosince 2019; https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-porad-tv-barrandov-tyden-s-prezidentem-15188#from-list

92 Partie Terezie Tománkové, TV Prima, 20. prosince 2020; https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-porad-tv-prima-partie-terezie-tomankove-15730#from-list

(O uchazečích o stavbu jaderné elektrárny) „Když je budete posuzovat **podle bezpečnostních parametrů, které jsou často přehnané a zveličené**, tak dostanete méně kvalitní produkt za o to vyšší cenu.“[93]

„A teď Vás obviní, že jste ruský agent a Koudelka Vás bude evidovat a vyhostí Vás z České republiky.“[94]

(O tendru na stavbu jaderné elektrárny) „Takže když na základě blouznění zpravodajských služeb vyřadíte některé uchazeče, dokonce dva z pěti, no tak tím zákonitě vzroste cena těch zbývajících tří, kteří budou ve slabším konkurenčním prostředí, a ten cenový rozdíl u tak velké zakázky může být v řádu desítek miliard korun, které zaplatí český daňový poplatník a nikdo jiný.“[95]

„Mimochodem já z těch tří tajných služeb, které máme, z nichž dvě jsou podle mého názoru naprosto zbytečné, nejvíce věřím vojenskému zpravodajství, **a tam žádná taková informace také nebyla.**“[96]

Eldariel - Czech elves database

[93] Partie Terezie Tománkové, TV Prima, 20. prosince 2020; https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-porad-tv-prima-partie-terezie-tomankove-15730#from-list

[94] Xaver a host, Český rozhlas, 5. února 2020; https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-porad-ceskeho-rozhlasu-xaver-a-host-15277#from-list

[95] Rozhovor pro Blesk.cz, 11. dubna 2021, https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-blesk.cz-15886#from-list

[96] Rozhovor pro Český rozhlas Radiožurnál, 5. května 2020; https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-cesky-rozhlas-radiozurnal-15391#from-list

IV. K postojům a konání Miloše Zemana v kauze Vrbětice

K tématu incidentu ve Vrběticích, který je nejzávažnějším aktem útoku na státní svrchovanost a integritu v dějinách samostatné České republiky, se Miloš Zeman opakovaně vyjadřoval a konal v neprospěch České republiky a proti životním zájmům občanů ČR, a to v případech uvedených níže.

Použity jsou citace Miloše Zemana z Mimořádného projevu prezidenta republiky dne 25. dubna 2021 (citace označené zkratkou MPPR), z rozhovoru prezidenta pro pořad TV Prima Partie Terezie Tománkové dne 25. dubna 2021 (CNNP) a z rozhovoru prezidenta pro Press klub Frekvence 16. května 2021 (PKF1). Zdroj: oficiální přepisy projevů prezidenta na www.hrad.cz.

1. Pasivita doma i vůči zahraničí

O útoku ve Vrběticích informovali veřejnost premiér Andrej Babiš s ministrem vnitra Janem Hamáčkem na mimořádné tiskové konferenci v sobotu 17. dubna 2021. V rozhodných prvních momentech po zveřejnění se Miloš Zeman vůbec nevyjadřuje, pouze oznamuje, že se k útoku vyjádří až po týdnu, tedy 25. dubna 2021. Přitom jako hlava státu, jako vrcholný ústavní činitel, jako vrchní velitel ozbrojených sil (v případě, kdy jde o ozbrojený diverzní útok cizím státem na jejím území) a jako osoba, která požívá přirozené autority a veřejnosti plynoucí ze své funkce, se měl v souladu s Ústavou otevřeně a bez prodlení postavit po bok předsedy vlády a ministra vnitra, když dne 17. dubna 2021 oznamují existenci kauzy a první opatření přijatá ze strany ČR v reakci na ni, a v souladu s pozicí zde jmenovaných ústavních činitelů se k věci jednoznačně a tvrdě vyjádřit a útok bezpodmínečně odsoudit.

V týdnu následujícím po oznámení incidentu v rozmezí 17. dubna – 24. dubna 2021 Miloš Zeman nekonal, jak se od hlavy státu vzhledem k závažnosti situace očekává, tedy nespojil se s prezidenty ostatních států a se spojenci, neaktivoval širokou mezinárodní podporu demokratických zemí, dokonce nejednal s představiteli tajných služeb. Z podstaty své funkce nenapomáhal vládě v jejím úsilí o získávání podpory, jak je jeho ústavní povinností. Bezpochyby také v důsledku pasivity prezidenta ČR začala řada našich spojenců vnímat počínání české vládní politické reprezentace v následujících dnech po oznámení útoku jako značné lavírování a ústup od odhodlanosti.

Miloš Zeman setrval v pasivitě i během své online účasti na bukurešťském summitu Východního křídla NATO dne 10. května 2021, kde závěrečné komuniké jasně zmiňovalo vrbětický útok a nepřijatelné chování Ruska na území ČR a dalších zemí. Ve svém projevu se prezident ČR věnoval výhradně problematice terorismu v Afghánistánu, ani jedinkrát nezmínil útok na suverénním území České republiky, nepožádal spojence o solidaritu a neocenil tu, jíž se nám již

Eldariel - Czech elves database

dostalo od některých států, které jako výraz podpory ČR vyhostily ruské diplomaty, ani nepoděkoval Severoatlantické radě, která se už jasně postavila za ČR na základě výslovné žádosti velvyslance ČR.

Citace Miloše Zemana:

(*Moderátorka: Mluvil jste za ten týden se svými protějšky? Například napadá mě, poděkoval jste paní prezidentce Čaputové, mluvil jste s někým?)* MZ: Víte, já jsem se skutečně zahrabal v Lánech do studia nejrůznějších materiálů právě proto, abych v desetiminutovém, zhruba, vystoupení mohl před občany předstoupit vybaven informacemi. Za těch deset minut jsem ztratil doslova desítky hodin, abych se vyfutroval informacemi. Myslím, že se mi to i docela podařilo. (CNNP 25.4.)

2. Nejasnosti ohledně informovanosti prezidenta, podezření na ohrožení utajovaných informací

Miloš Zeman jako datum, kdy se dověděl o útoku ve Vrběticích, opakovaně uvádí 17. dubna 2021 na společné schůzce s premiérem a ministrem vnitra (čemuž vzhledem k datu projevu a rozhovoru na CCN Prima odpovídají i jeho vyjádření „před týdnem“ či „v sobotu“). V jiném vyjádření ze stejného dne 25. dubna 2021 uvádí, že se jedná o informace „řekněme staré čtrnáct dní.“

Podle pozdějších zjištění byla utajená zpráva BIS, kterou obdržel i premiér a ministr vnitra, doručena do Kanceláře prezidenta republiky 7. dubna 2021, a to záhy po zasedání Výboru pro zpravodajskou činnost (vyjádření tiskového mluvčího BIS Ladislava Štichy: „Jak už jsme informovali, zpráva od nás odešla na Hrad 7. dubna.“) Lze tedy oprávněně předpokládat, že utajená zpráva o vrbětickém útoku byla nejspíše řádně evidována na tajné spisovně KPR, ale k rukám prezidenta se nedostala.

Vycházíme-li z opakovaných tvrzení Miloše Zemana, utajovanou zprávu BIS v časovém rozmezí 7. – 17. dubna 2021 buď nečetl, nebo nemluví pravdu.

Pokud zprávu Miloš Zeman v rozmezí 7. – 17. dubna 2021 nečetl, znamená to, že hrubě zanedbal svou ústavní povinnost. Je otázkou, kde byla utajená zpráva v tomto časovém rozmezí uložena a kdo k ní měl přístup, tedy zda nedošlo k ohrožení písemnosti, k prolomení utajovaných informací, a tudíž k ohrožení bezpečnostních zájmů ČR, navíc je-li všeobecně známo, že v těsném okolí prezidenta se pohybují osoby bez bezpečnostní prověrky včetně vedoucího Kanceláře prezidenta republiky Vratislava Mynáře.

Skutečnost, že prezident zprávu neobdržel do svých rukou, by znamenala, že KPR prokazatelně znemožnila výkon ústavních pravomocí tím, že KPR nenaplnila povinnost danou zákonem

Eldariel - Czech elves database

č.114/1993 Sb., Zákon o Kanceláři prezidenta republiky. Je-li posláním KPR zajistit věci spojené s výkonem pravomocí prezidenta republiky stanovených Ústavou ČR, ústavními zákony a zákony, znamenalo by to, že prezidentovi současná KPR naplnění těchto pravomocí neumožňuje, nebo mu v tom dokonce aktivně brání. Vzhledem k tomu, že v čele Kanceláře stojí vedoucí Kanceláře, kterého jmenuje a odvolává prezident republiky, nabízí se otázka, jak je možné, že prezident, pokud kancelář takto selhala, vedoucího KPR dosud exemplárně nepotrestal, tedy neodvolal.

Citace Miloše Zemana:

MZ: Dobrý den, vážení a milí spoluobčané, před týdnem jsem byl informován předsedou vlády a 1. místopředsedou vlády o podezření, že výbuch v muničním skladu Vrbětice byl způsoben dvěma ruskými agenty. (MPPR 25.4.)

(*V kontextu oznámení incidentu 7. dubna 2021.)* MZ: Já jsem se s touhle kauzou setkal poprvé, potřeboval jsem si ty informace zjistit a nechci urážet diváky tím, že se budu chovat jako český novinář, který vystřelí od boku nějakou spekulaci, aniž by o tom de facto pořádně věděl. (CNNP 25.4.)

(*Moderátorka: Vláda na svém pondělním zasedání bude znovu rozhodovat, jestli povýší pana plukovníka Koudelku, ředitele Bezpečnostní informační služby do hodnosti generála. Vyhovíte vládě?)* MZ: Zatím pro to nevidím důvod, počkám si, jak skončí vyšetřování, které je de facto teprve na začátku. Nezapomeňte, že se setkáváme s informacemi, které jsou řekněme staré čtrnáct dní. Právě proto se ptám, co se dělo šest let? (CNNP 25.4.)

(*Moderátorka: Kdy jste se, pane prezidente, od pana premiéra a pana Hamáčka ty informace dozvěděl? Kdy jste s touto informací Vy poprvé přišel do styku?)* MZ: Od těchto dvou lidí, jak jsem řekl ve svém projevu, to je Vaše třetí chyba, jsem se to dozvěděl v sobotu, to znamená, že po jejich tiskové konferenci jsme si sedli ve třech a oni mě informovali. (CNNP 25.4.)

Eldariel - Czech elves database

3. Jednání vedoucí k oslabení pozice ČR, protiústavní konání

Miloš Zeman ve svém mimořádném projevu 25. dubna 2021 kromě jiného uvedl, že výbuch ve Vrběticích není vyšetřován jako teroristický útok či sabotážní čin a že se pracuje se dvěma vyšetřovacími verzemi, přičemž jako první označil tu, podle níž došlo k výbuchu v důsledku neodborné manipulace s výbušným materiálem. Rovněž v následném rozhovoru pro CNN Prima Miloš Zeman trvá na dvou vyšetřovacích verzích. Miloš Zeman v rozhovoru pro Press klub Frekvence 1 dne 16. května 2021 uvedl i třetí verzi útoku, podle jeho tvrzení pocházející z informací od ministryně spravedlnosti ČR Marie Benešové.

Prezident však v této situaci nemá žádné právo na „vlastní verze“. Za zahraniční a bezpečnostní politiku je ústavně odpovědná vláda a prezident je povinen jeden každý její krok podpořit. Pokud tak prezident nečiní, nekoná v souladu s Ústavou. Ministr vnitra Jan Hamáček tvrzení Miloše Zemana o existenci dvou vyšetřovacích verzí výbuchů obratem 26. dubna 2021 dementoval, stejně jako později předseda vlády, nejvyšší státní zástupce a představitelé bezpečnostních služeb a PČR.

Miloš Zeman svými nekontrolovanými výroky, které nebyly v souladu s výroky ostatních vrcholných ústavních činitelů, a to jak těch z řad exekutivy, tak zákonodárné moci, ba dokonce šly proti nim, podkopal negociační pozici české vlády a diplomacie při vyjednávání s našimi spojenci ohledně jejich vyjádření solidarity v reakci na útok provedený na českém území. Miloš Zeman svými veřejnými postoji prokazatelně oslabil pozici státu, jejímž je vrcholným představitelem a zájmy jejíhož lidu je povinen odhodlaně bránit, a naopak nahrál propagandě útočícího státu, jímž je Ruská federace.

Na výroky Miloše Zemana o dvou vyšetřovacích verzích obratem reagovala ruská strana, která přitvrdila v kritice ČR. Dne 26. dubna 2021 mluvčí ruského prezidenta Dmitrij Peskov na tiskovém briefingu s odvoláním na televizní vystoupení Miloše Zemana dne 25. dubna 2021 výslovně upozornil na výroky českého prezidenta, „který přiznal, že ve zprávách kontrarozvědky nejsou důkazy o přítomnosti nějakých ruských agentů v muničním skladu ve Vrběticích“. Peskov uvedl: „Rozhlašování takových obvinění bez důkazů, bez důvodu je neobvyklé, nepřátelské a odporuje zájmům národů obou zemí a již napáchalo mimořádnou škodu ve vzájemných vztazích.“ Peskov tedy využil výroky prezidenta pro převrácení příčinných vztahů v rámci probíraného incidentu.

Pokračující jednání Miloše Zemana poškozující stát, jehož zájmy a potřeby má celým svým působením ve funkci bezmezně hájit, umožnilo ruské straně přitvrzovat v jejích vyjádřeních a faktických krocích. Přitvrzení podmínek pro úřadující české diplomaty v Moskvě a zúžení seznamu zemí nepřátelských Ruské federaci, k němuž došlo 14. dubna 2021, kdy se seznam zúžil pouze na USA a ČR, výše uvedené závěry potvrzuje. Ruský ministr Sergej Lavrov k tomu uvedl, že v Česku „ostudně rozmazávají příběh výbuchů, které se odehrály před sedmi lety“. „Až dosud nikdo nedokázal vysvětlit, co dělaly celé ty roky vyšetřovací orgány,“ poznamenal. „Jsou zmatení ve výpovědích, jak se u nás říká, předkládají stále jakési nové a nové verze,“ dodal Lavrov.

Autonomně Milošem Zemanem činěné výroky na téma útoku ve Vrběticích, které šly mimo oficiální diskurz ostatních ústavních činitelů ČR, se pak staly dobrou záminkou k argumentu „ať si vlastně ČR sama ujasní, co chce a co se stalo“. Důsledky již nyní známe. Zatímco před televizním vystoupením Miloše Zemana se rozhodlo k symbolickému solidárnímu gestu vypovězení ruských diplomatů Slovensko, Litva, Lotyšsko a Estonsko, v den po jeho vystoupení to už bylo pouze Rumunsko. Od té doby se k obdobné akci neodhodlal žádný další členský stát NATO či EU.

Eldariel - Czech elves database

V kontextu těchto skutečností a faktu, že jde o záležitost, která nemá s ohledem na svou závažnost v moderních dějinách samostatné ČR obdoby, se Miloš Zeman v roli hlavy státu zachoval vůči své vlastní zemi jako ideový diverzant, který slouží zájmům cizí nepřátelské mocnosti.

Citace Miloše Zemana:

MZ: Vážení spoluobčané, žádná suverénní země si nemůže dovolit, aby na jejich území dva agenti cizího státu způsobili teroristický atentát, při němž zahynuli dva čeští občané a byla způsobena miliardová škoda. Na druhé straně pracujeme se dvěma určujícími verzemi. Tou první, to jest původní, že došlo k výbuchu v důsledku neodborné manipulace s výbušným materiálem a tou druhou, že se jednalo o akci cizí rozvědky. Beru obě dvě tyto verze vážně a přeji si, aby byly důkladně prošetřeny. (MPPR)

(*Moderátorka: Pracujete sám pro sebe s verzí, že to Rusové udělali?)* MZ: Ano. Je to jedna ze dvou verzí a jenom člověk poněkud jednostranný by nebral v úvahu jak původní verzi, která koneckonců skončila i soudním rozhodnutím v roce 2016, to je, že šlo o manipulaci s výbušným materiálem, neodbornou manipulaci, a teď se objevila nová verze, že to udělali dva ruští agenti. Rozumný člověk bude pracovat s oběma verzemi, a protože většinou není policista, není vyšetřovatel, tak budu důrazně žádat na policejním prezidentovi, aby proběhlo intenzivní vyšetřování. (CNNP)

(*Moderátorka: Máte ještě nějaká další bílá místa v těch informacích, analýzách, pane prezidente?)* MZ: Bílých míst je tam samozřejmě spousta. Jinak by to vyšetřování skončilo, protože žádná bílá místa nejsou. Takže bílá místa jsou. Jsou zde dvě vyšetřovací verze. Já chci, aby se obě dvě prověřily a aby občané České republiky znali pravdu a aby se před nimi nic neutajovalo. (CNNP)

(*Moderátor: Nebylo by lepší, aby Rusko počkalo na dokončení vyšetřování kauzy Vrbětice, a pak se rozhodlo?)* MZ: To si samozřejmě myslím, protože na rozdíl od jiných nejsem zastánce jedné jediné vyšetřovací verze. Teď jsem se ptal paní ministryně Benešové, která řekla, že těch verzí je víc, jakou má cenu třetí verzi. Ona mně říkala, že může jít o zakrytí manka v těch Vrběticích. No a tak právě proto naléhám, aby policie důkladně a rychle vyšetřovala, ať konečně víme, na čem jsme. (PKF1)

(*Moderátor: To znamená, že když za Vámi byl pan premiér den po rozhovoru pro Primu a říkal, že Vás přesvědčoval, že je jenom jedna verze, tak Vy jste mu řekl na to co?)* MZ: Nepřesvědčil mě, už proto, protože ta stará verze, to znamená, že šlo o neodbornou manipulaci při vyskladňování munice, no tak ta přece celou dobu před šesti lety existovala. Takže nelze zapírat nos mezi očima. Já považuji tu ruskou verzi za vážné podezření a každé podezření se musí nějakým způsobem vyšetřit. Ale na druhé straně v tomto případě bych doporučoval širší záběr. (PKF1)

Eldariel - Czech elves database

4. Nepochopení významu role zpravodajských služeb

Miloš Zeman uvádí, že potřeboval týden v rozmezí 17. – 24. dubna 2021 ke studiu materiálů o vrbětickém útoku, přičemž měl k dispozici oficiální zprávu BIS, která je dokumentem zásadního významu pro bezpečnost státu a na jejímž základě postupovala vláda. Ředitele BIS a dalších zpravodajských služeb, jako Vojenského zpravodajství nebo ÚZSI, Miloš Zeman za uvedené období nepřijal a řídil se ve svých vlastních závěrech o vrbětickém útoku něčím jiným, než utajovanou zprávou BIS. Miloš Zeman nepracoval s relevantními zdroji informací, které pocházejí od národních bezpečnostních institucí.

Citace Miloše Zemana:

MZ: A protože ta kauza je velmi složitá, tak jsem celý týden věnoval studiu materiálů, různých expertiz, rozhovorům s několika lidmi včetně policejního prezidenta, ale tohle všechno jsem Vám řekl už v úvodu svého projevu, takže nechápu, proč se na to ptáte podruhé. (CNNP)

(*Moderátorka: Mnoho novinářů mělo velmi podrobné informace. Ale Vy jste řekl v tom projevu, že máte podrobné analýzy a dostatek informací. Odkud je máte, pane prezidente?)* MZ: Vy si sedíte na uších, paní moderátorko. Řekl jsem, že je mám od policejního prezidenta, řekl jsem, že je mám od pracovníků svého bezpečnostního odboru, mezi nimiž je například bývalý vysoký důstojník Bezpečnostní a informační služby, a od řady dalších lidí, a právě proto jsem potřeboval ten týden, abych všechny tyto informace získal. (CNNP)

(*Moderátorka: Ve Vašem týmu pracuje, nebo v Kanceláři prezidenta republiky pracuje pan Rom. S ním jste tu kauzu konzultoval? Jakým způsobem?)* MZ: Dostal jsem od něj písemný materiál, kde se k této kauze vyjadřuje. (CNNP)

5. Veřejné zpochybnění činnosti BIS, a tudíž výměny zpravodajských informací se spojenci

Miloš Zeman v souvislosti s útokem ve Vrbětících ve svých vyjádřeních zpochybnil činnost zpravodajských služeb ČR, zejména činnost BIS, které výslovně vyjádřil nedůvěru, čímž veřejně podryl její autoritu. Přitom právě spolupráce a výměna zpravodajských informací mezi ČR a jejími spojenci přispěla k vysvětlení širších souvislostí celého případu i celé operace, kterou na území ČR podnikly jednotky GRU.

Citace Miloše Zemana:

(*Moderátorka: Jak Vy hodnotíte tu práci tajných služeb z těch informací, které máte k dispozici?)* MZ: Pan plukovník Koudelka nedávno dostal v New Yorku medaili CIA, a já bych jenom znovu

Eldariel - Czech elves database

připomněl, že CIA byla zpravodajská služba, která informovala americkou vládu o tom, že v Iráku jsou zbraně hromadného ničení. Nejen, že se to nepotvrdilo, ba přímo vyvrátilo, ale důsledky byly strašlivé. Tisíce zmařených životů, obrovské materiální ztráty a tak dál. Takhle pracuje, paní redaktorko, kvalitní zpravodajská služba? (CNNP)

(*Moderátorka: Vy nevěříte panu Koudelkovi, nevěříte našim spojencům?)* MZ: Víte, zpravodajské služby jsou zajímavé svými informacemi, ale nemusíte jim samozřejmě všechno věřit a je vždycky dobré, když si jejich informace prověříte z jiných zdrojů. (CNNP)

(*Moderátor: Cituji, české úřady předvádějí neschopnost objektivně vyšetřit výbuchy v muničních skladech ve Vrběticích a raději svalují vinu na vnějšího nepřítele v podobě Ruska. To podle agentury TASS řekla včera mluvčí ruského ministerstva zahraničí Marija Zacharovová. Cituji to v kontextu toho, co Vy jste teď říkal. To znamená, měly by naše úřady konat rychleji, aby se to…*) MZ: Ale já myslím, že důvěřuji, jak jsem řekl ve svém projevu, Policii České republiky. Víte, že já nedůvěřuji Bezpečnostní a informační službě a důvěřuji policii a budu doufat a budu na to i tlačit, aby se to vyšetřilo padni komu padni. (PKF1)

6. Chybná interpretace zákona o ozbrojených silách ČR

Miloš Zeman chybně interpretuje zákon, když uvádí, že Policie ČR patří pod ozbrojené síly a že mu je jakožto vrchnímu veliteli Policie ČR podřízena. Avšak do ozbrojených sil policie nepatří. Zákon č. 219/1999 Sb. Zákon o ozbrojených silách České republiky, paragraf 3 odst. 2 mluví jasně: Ozbrojené síly se člení na armádu, Vojenskou kancelář prezidenta republiky a Hradní stráž. Miloš Zeman svým výrokem prokázal neznalost svých pravomocí vrchního velitele ozbrojených sil a porušil zásady dělby moci v rámci republiky.

Citace Miloše Zemana:

MZ: Přeji si jako vrchní velitel ozbrojených sil, kam Policie České republiky nepochybně patří, aby na vyšetřování byla nasazena maximální kapacita a aby, až vyšetřování skončí, občané České republiky měli plnou informovanost a nic se neutajovalo. (MPPR)

7. Vyzrazení informací z vyšetřování

Miloš Zeman ve svém veřejném vystoupení vyzradil informace z vyšetřování. Tímto svým počínáním informoval vyšetřovanou stranu a ohrozil vyšetřování vrbětického útoku. V reakci na prezidentovo zveřejnění detailů vyšetřování firmy IMEX group podal zástupce této firmy Radek Ondruš nejspíše v domění, že utajené informace z vyšetřování musel prezidentu republiky sdělit v rozhovoru generálmajor Jan Švejdar, na policejního prezidenta trestní oznámení.

Eldariel - Czech elves database

Ve výsledku tak schůzka u prezidenta, během které měl generál Švejdar informovat prezidenta o detailech celého případu, nakonec ohrozila šéfa Policie ČR ve velmi citlivé chvíli, kdy musí dovést vyšetřování celé kauzy Vrbětice k soudu. Neznáme sice podrobný průběh schůzky, ale jejím výsledkem je, že Miloš Zeman ohrozil činnost bezpečnostních sborů ČR a mohl se tedy dopustit maření úkolu úřední osoby z nedbalosti (§ 330 Zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník).

Citace Miloše Zemana:

MZ: Policejní vyšetřování pracuje s hypotézou, že je tam mohl provést jeden z majitelů firmy Imex. Toto podezření je zapotřebí buď vyvrátit, nebo potvrdit. V každém případě pokud by se prokázalo, že tam byli, není o čem diskutovat. Pokud by se alespoň prokázalo, že byly jakési e-maily, jimiž se dožadovali, aby do tohoto areálu mohli vstoupit, je to rovněž důvod k závažnému podezření. (MPPR)

8. Vyzrazení informací z utajované zprávy BIS

Miloš Zeman veřejně citoval z utajované zprávy BIS, čímž informoval nepřítele a napomohl vyšetřované straně. Smysl utajení neveřejné informace, pro niž platí zvláštní zákon (Zákon č. 412/2005 Sb. Zákon o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti), spočívá v tom, že se nepřítel nebo protivník nedozví skutečnosti, které mohou být rozhodující při plánování dalších kroků nebo strategie protivníka.

Zákon pamatuje na případy, že někdo z nedbalosti nebo úmyslně vyzradí utajenou informaci. Avšak v situaci hlavy státu se jedná o porušení loajality vůči vlastní zemi. Miloš Zeman ohrozil bezpečnost ČR a porušil slib věrnosti České republice, který skládal při uvedení do úřadu do rukou předsedy Senátu.

Citace Miloše Zemana:

MZ: Mohu konstatovat, že ve zprávě BIS se uvádí, a tuto větu jsem si podtrhl, že neexistují důkazy ani svědectví, že by tito dva agenti byli ve vrbětickém areálu. (MPPR)

9. Chybná citace Ústavy ČR

Miloš Zeman chybně cituje Ústavu. V Ústavě doslova stojí, že „prezident republiky Poslaneckou sněmovnu rozpustí, navrhne-li mu to Poslanecká sněmovna usnesením, s nímž vyslovila souhlas

Eldariel - Czech elves database

třípětinová většina všech poslanců“.

V tomto případě si Miloš Zeman pravděpodobně popletl články Ústavy. Článek 35 totiž popisuje několik konkrétních situací, kdy prezident sněmovnu rozpustit může, tedy nutně nemusí. Situace, kdy Poslanecká sněmovna třípětinovou většinou hlasů navrhne vlastní rozpuštění, je však zařazena do jiného odstavce téhož článku Ústavy. Podle ústavního právníka Jana Wintra tak má prezident povinnost rozpustit Poslaneckou sněmovnu, pokud usnesení podpoří tři pětiny poslanců, a to bez zbytečného odkladu. „Nepanují o tom prakticky žádné pochybnosti,“ řekl Wintr ČTK. Což ve výsledku znamená, že tam, kde by měl pochopit jasný imperativ Ústavy, Miloš Zeman si hledá příležitost jednat bez ohledu na omezení daná základním zákonem země.

Citace MZ:

“Chtěl bych Vám říci, jednak potvrdit svoje prohlášení, že pokud by vládě Andreje Babiše byla vyslovena nedůvěra, pak vzhledem k tomu, že do řádných voleb zbývá jenom několik měsíců, nechám tuto vládu dovládnout v demisi. Ale druhá věc, a Vy budete první, kdo se ji doví ode mě, je, že spekulace o tom, že je sto dvacet hlasů, které umožňují rozpuštění Sněmovny, je naprosto mylná. A víte proč? Protože kdyby si tito naivové přečetli ústavu, tak by zjistili, že v takovém případě prezident republiky může, ale nemusí Sněmovnu rozpustit.”

Eldariel - Czech elves database

V. Poznámky k účelům a kontextu čl. 66 odst. 1 Ústavy ve slovech „nemůže-li prezident republiky svůj úřad ze závažných důvodů vykonávat”

Shora jsou uvedena fakta o veřejném jednání prezidenta Zemana. Svědčí o tom, že Miloš Zeman vykonává funkci prezidenta České republiky svévolně a často v rozporu se základním zákonem země. Jsou však uvedeny i jeho vlastní interpretace ústavních pravidel (včetně pravidel jeho ústavního postavení a jeho mezí), jež vypovídají o neschopnosti tato pravidla chápat. Výsledkem je, že Miloš Zeman se sice orientuje na výkon politické moci, ale není si vědom mocenských omezení. Tento empirický fakt představuje riziko pro náležité fungování organizace státní moci, ohrožuje princip dělby moci a koneckonců podrývá demokratický charakter státu.

K nezbytnosti systému brzd a protivah v ústavní dělbě moci

Ideální koncept dělby moci je i v českém ústavním pořádku modifikován na systém brzd a protivah, jež se stal pravidelnou součástí ústavních systémů. Jedná se o široký systém vztahů, jež jsou realizovány průběžně ve vztazích mezi ústavními orgány s ideálem vyváženosti a vzájemné kontroly. V praxi je možno pozorovat historický důraz na systém brzd a protivah zejména mezi dvěma „politickými“ mocemi ve státě (moc zákonodárná a výkonná), vývojem stoupá význam moci soudní, která častěji hraje roli korektivu z nepolitických (nestranických) pozic.

Úvahy na této úrovni nemohou být činěny výlučně z politických či výlučně juristických (právních) pozic. Politická legitimita i ústavní rámec se vzájemně podporují a jsou vzájemně podmíněny. Proto i jakékoliv rozhodování podle Ústavy nutně zahrnuje politické uvážení (nelze na něj vztahovat nároky jako na rozhodování soudu) a eventuální soudní přezkum Ústavním soudem poskytuje i míru diskrece pro takové rozhodnutí.

Je-li ústavní orgán nadán určitou ústavní kompetencí v systému brzd a protivah, je nejen oprávněn, nýbrž i povinen ji realizovat, bez ohledu na dílčí (okamžité) politické zájmy. Nejedná se v takovém případě o realizaci osobního práva, nýbrž o povinnost zajistit řádný chod mechanismů právního státu. Systém brzd a protivah tak přenáší dílčí odpovědnost za fungování jedné moci (např. výkonné) na jinou moc (např. zákonodárnou). Tato odpovědnost je omezena nástroji, které Ústava ke vzájemné kontrole mocí poskytuje. Nutno zdůraznit, že v daném systému nelze odpovědnost chápat jako pouhou povinnou reakci na exces jiné větvě státní moci (naplnění skutkové podstaty velezrady → podání ústavní žaloby), nýbrž nabývá i podoby povinnosti zajistit řádný chod určité větve státní moci (ústavního orgánu). Příkladem této odpovědnosti je zajištění chodu moci výkonné, resp. úřadu prezidenta republiky, prostřednictvím usnesení podle čl. 66 Ústavy.

Eldariel - Czech elves database

Nelze přehlédnout, že další úzce související prvek systému brzd a protivah představuje možnost Ústavního soudu na návrh prezidenta usnesení podle čl. 66 Ústavy zrušit. V dané situaci to jsou tedy všechny moci, které jsou mechanismu vtaženy. Ovšem, jak bylo uvedeno výše, nejedná se tedy nějakou čistě právní otázku, nýbrž do značné míry o otázku politickou, neboť nelze po dvou „politických“ větvích státní moci požadovat, aby ve svých úvahách (resp. při své obraně) používaly argumentaci úzce judiciální.

K existujícím ústavním nástrojům zajištění výkonu úřadu prezidenta (v souladu s Ústavou, k naplnění Ústavy)

Je zcela legitimní otázkou, zda Ústava poskytuje více nástrojů k zajištění ústavního (řádného) výkonu funkce prezidenta a zda existuje jejich určitá hierarchie.

V daném kontextu je možno teoreticky uvažovat o třech nástrojích: a) kompetenční žaloba[97]; b) ústavní žaloba[98]; c) usnesení o nemožnosti vykonávat úřad[99]. Uvedené se rekapituluje především s ohledem na skutečnost, že Ústava musí být vykládána jednak v kontextu celkového procesního (procedurálního) rámce existujících mechanismů, jednak s ohledem na skutečnou materiální použitelnost těchto nástrojů v daném místě a čase. Je totiž zřejmé, že použití kompetenční žaloby i v excesivních případech zásahu do kompetencí jiného orgánu ze strany prezidenta, a to typicky v případě nejmenování ministra navrženého předsedou vlády nebo v případě jmenování vlády a jejího pověření výkonem funkcí bez ohledu na podmínku politické kontroly vlády Poslaneckou sněmovnou (jmenování bez vlády bez vážného úmyslu získat důvěru Poslanecké sněmovny, udržování vlády, jíž nebyla vyslovena důvěra Poslanecké sněmovny), je fakticky blokováno (v úzkém smyslu) politickou konstelací a slouží především k odstranění jednoho dílčího problému (není tak systémovým řešením disfunkce ústavního orgánu). Ústavní žaloba je sankčním mechanismem vyžadujícím naplnění skutkové podstaty (ucelené konkrétní jednání v minulosti), slouží k postihu nejzávažnějších ústavních deliktů, a především úprava aktivní legitimace, kdy hlavní překážku tvoří obtížně překonatelná podmínka zajištění třípětinové většiny přítomných senátorů a třípětinové většiny všech poslanců. Za této situace nejen že je naplněn účel usnesení podle čl. 66 (dále), nýbrž i daný kontext svědčí pro takovou interpretaci procesních (procedurálních) podmínek postupu, který umožňuje dané usnesení přijmout, pokud jiné (eventuální) vhodnější mechanismy nejsou k dispozici.

Eldaniel - Czech elves database

---

[97] Čl. 87 odst. 1 písm. k): Ústavní soud rozhoduje … spory o rozsah kompetencí státních orgánů a orgánů územní samosprávy, nepřísluší-li podle zákona jinému orgánu.

[98] Čl. 65 odst. 2: Senát může se souhlasem Poslanecké sněmovny podat ústavní žalobu proti prezidentu republiky k Ústavnímu soudu, a to pro velezradu nebo pro hrubé porušení Ústavy nebo jiné součásti ústavního pořádku; […].

[99] Čl. 66: […] nemůže-li prezident republiky svůj úřad ze závažných důvodů vykonávat a usnese-li se na tom Poslanecká sněmovna a Senát, přísluší výkon funkcí […]

K hypotéze „ze závažných důvodů“

Formulaci „nemůže-li prezident republiky svůj úřad ze závažných důvodů vykonávat“ je nutno vykládat s ohledem na její účel. Hypotéza normy „ze závažných důvodů“ zatěžuje význam textu a odpoutává nesprávně pozornost od podstaty, kterou je stav objektivní či subjektivní nemožnosti vykonávat úřad prezidenta. Z logiky ustanovení plyne, že primární (obligatorní) úvaha komor parlamentu se váže k důsledkům (nemožnost úřad vykonávat), nikoliv k příčinám (závažné důvody). K tomu lze dojít i za pomoci argumentu *ad absurdum*: pokud nastal stav nemožnosti vykonávat svůj úřad ze strany prezidenta, nelze tento zásadní (ústavně relevantní) důsledek v jakékoliv situaci omluvit úvahou, že je to z „důvodů zanedbatelných“. Lze naopak říci, že pokud je komorami parlamentu zjištěn stav nemožnosti vykonávat úřad ze strany prezidenta, jsou prověřované důvody k tomuto stavu vedoucí vždy *z definice* závažné.

Důvody, resp. závažné důvody, musí objektivně existovat, ovšem lze obtížně požadovat po komorách parlamentu, aby je v dané proceduře prokázala (vyšetřila). Povinností komor parlamentu je zvážit všechny dostupné informace, avšak je zřejmé, že informace, například v případě zdravotních důvodů o konkrétních diagnózách či o prognózách jejich vývoje nebo v případě zjištěné nevysvětlené trvající faktické nepřítomnosti prezidenta v úřadě (zda se jedná o únos, zdravotní důvody či záměrný či nezamýšlený pobyt na neznámém místě), nemohou být komorám objektivně známy, neboť mohou být výsledkem toliko zdravotní examinace, vyšetřování apod. Podrobné zvážení důvodů na základě dokazování (soudním přezkum jejich existence, závěr o jejich neexistenci či pominutí) je objektivně možný až před orgánem, který je k tomu disponován a situaci posuzuje s odstupem, a zejména který je nadán zákonnou pravomocí o věci rozhodnout. Tím je Ústavní soud v eventuálním řízení podle čl. 87 odst. 1 písm. h) Ústavy. Z konstrukce tohoto ustanovení lze dovodit záměr ústavodárce, aby teprve v tomto řízení bylo možno zjistit objektivní pravdu (ve smyslu právním) na základě zajištění, provádění a hodnocení důkazů. Ačkoliv podle § 112 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, jsou Poslanecká sněmovna a Senát povinny předložit Ústavnímu soudu „doklady“, z nichž jejich usnesení vychází, a navrhnout případně další důkazy, nelze přehlédnout, že navrhovatelem v daném řízení je dotčený prezident, jeho tedy tíží obecné břemeno tvrzení a břemeno důkazní přinejmenším v rozsahu, že předmětné skutečnosti neexistují nebo nevedou k nemožnosti vykonávat úřad. Na všechna řízení před Ústavním soudem se vztahuje obecný § 34 zákona o Ústavním soudu, podle kterého návrh na zahájení řízení se podává písemně, musí z něj být patrno, kdo jej činí, které věci se týká a co sleduje, a musí *obsahovat pravdivé vylíčení rozhodujících skutečností, označení důkazů, jichž se navrhovatel dovolává*.

Eldariel - Czech elves database

K povaze důvodů, resp. závažných důvodů

Zákonodárce záměrně nestanoví podrobnější požadavky na typ či kvalitu důvodů, neboť oproti čl. 65 (ústavní žaloba) je účelem postupu podle čl. 66 odst. 1 flexibilita a preventivní účinek. Důvody především nejsou zákonodárcem zjevně zúženy na zdravotní důvody v podobě komatu či obecněji stavu nulové volní interakce osoby s vnějším světem. Může se proto jednat i o kombinaci různých zdravotních a psychických aspektů. Vedle toho lze uvažovat, že k nežádoucímu stavu přispěje i postupná extrémní profilace jistých osobnostních a povahových rysů.

Nutno zdůraznit, že důvody vedoucí k nemožnosti vykonávat úřad prezidenta nejsou Ústavou chápány jako skutečnost, která jednorázově nastane (únos, úraz), nýbrž je umožněno přihlédnout i trendům a vývoji těchto aspektů. Zároveň se může jednat i o kombinaci důvodů různé povahy a intenzity.

K rozdílu mezi ústavní žalobou (čl. 65) a usnesením o nemožnosti úřad vykonávat (čl. 66)

Účelem čl. 66 je zajištění „trvalého výkonu pravomocí prezidenta republiky, a tím i řádného fungování ústavního systému“[100]. V tomto se jedná o především funkční nástroj, který má primárně významné preventivní účinky (ukončení stavu deficitu řádného výkonu pravomocí prezidenta, zajištění výkonu pravomocí do budoucna).

V tom je podstatný rozdíl od ústavní žaloby podle čl. 65, jejíž použití vyžaduje naplnění skutkové podstaty (ucelené skutkové jednání prezidenta v minulosti) a uložení ústavní sankce (potrestání v osobní rovině). Přitom i možnost vyslovení ztráty způsobilosti úřad prezidenta znovu nabýt je sankcí v osobní rovině, nikoliv nástrojem funkční ochrany ústavního systému do budoucna. To plyne ze samotného faktu, že řízení o ústavní žalobě je po skončení funkčního období prezidenta zastaveno[101].

Na usnesení podle čl. 66 Ústavy tak **nelze** nahlížet jako na „sankční nástroj nižší intenzity“, „obžalobu prezidenta“ či jako na osobní či politický „spor s prezidentem“, nýbrž jako na pragmatický nástroj, který sleduje podporu fungování mechanismů právního státu (ústavního pořádku). **Nutno tedy zdůraznit, že usnesení podle čl. 66 se nesoustředí na vytvoření nepříznivých následků pro prezidenta v osobní rovině (způsobit ztrátu jeho úřadu**

Eldariel - Czech elves database

[100] Rychetský/Langášek/Herc/Mlsna a kol.: Ústava České republiky. Komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2015, k čl. 66, bod 11.

[101] usnesení sp. zn. Pl. ÚS 17/13 ze dne 27. 3. 2013 (U 4/68 SbNU 521)

a způsobilosti jej nabýt), nýbrž na objektivní zajištění výkonu ústavních pravomocí do budoucna.

K obsahu pojmu „vykonávat úřad“

Je otázkou, nakolik je pojem „výkon úřadu“ Ústavou chápán jako mechanismus vnějších úkonů v určité formě či frekvenci a nakolik Ústava předpokládá určitou materiální kvalitu (výkonu jakékoliv ústavní funkce). Odpovědi se judikatura Ústavního soudu přibližuje alespoň v aspektu, že výkonem úřadu ve smyslu Ústavy nelze považovat jakékoliv využívání (realizování, projevování se navenek v předepsané formě) kompetencí úřadu svěřených. Je notoricky známou maximou Ústavního soudu, že *„[...] ústava není založena na hodnotové neutralitě, není jen pouhým vymezením institucí a procesů, ale včleňuje do svého textu i určité regulativní ideje, vyjadřující základní nedotknutelné hodnoty demokratické společnosti. Česká ústava akceptuje a respektuje princip legality jako součást celkové koncepce právního státu, neváže však pozitivní právo jen na formální legalitu, ale výklad a použití právních norem podřizuje jejich obsahově-materiálnímu smyslu, podmiňuje právo respektováním základních konstitutivních hodnot demokratické společnosti a těmito hodnotami také užití právních norem měřítko*[102] Již z této doktríny plyne, že kritériem pro hodnocení výkonu ústavní funkce je nejen formální stránka, nýbrž, a to hlavně, stránka materiální, obsahová.

„[Ústavní orgán] *není suverénem, který si svou agendu libovolně určuje a slouží toliko svým cílům, nýbrž je vázán Ústavou, tedy smí užívat své kompetence toliko k naplňování Ústavy, nikoliv k opaku (nejmarkantněji se to projevilo v nálezu sp. zn. Pl. ÚS 27/09 ze dne 10. 9. 2009[103])“* [zobecněno na všechny ústavní orgány, jinak citováno podle nálezu sp. zn. Pl. ÚS 10/13 ze dne 29. 5. 2013[104]].

V tomto kontextu lze za výkon úřadu prezidenta považovat pouze takovou realizaci kompetencí, která materiálně naplňuje hodnotový rámec Ústavy, včetně bezpečnostních aspektů, hájení zahraničně-politických zájmů apod.

Eldariel - Czech elves database

---

[102] Nález ve věci protiprávnosti komunistického režimu sp. zn. Pl. ÚS 19/93 ze dne 21. 12. 1993 (N 1/1 SbNU 1; 14/1994 Sb.)

[103] N 199/54 SbNU 445; 318/2009 Sb.

[104] N 96/69 SbNU 465; 177/2013 Sb.